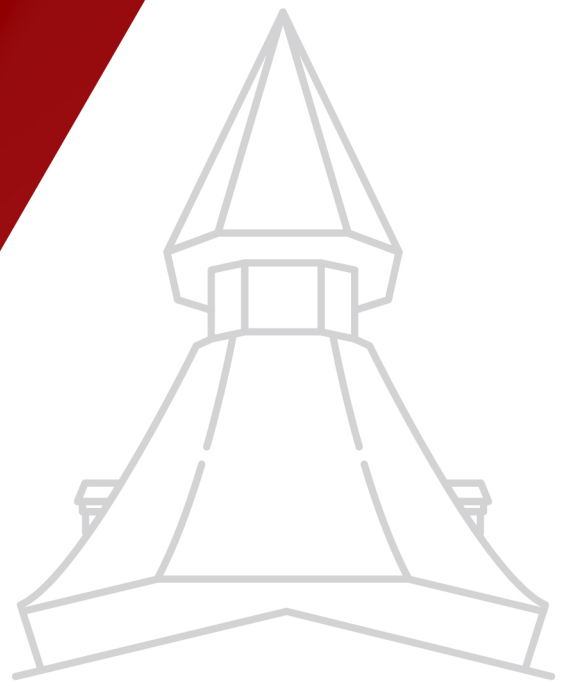

คู่มือ นักศึกษา

สำหรับนักศึกษารหัส 65 เป็นต้นไป

MTT

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565)

Master of Science Program in Innovation and Technology Management

วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คู่มือนักศึกษา

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565)

สำหรับนักศึกษารหัส 65 - 69

วิทยาลัยนวัตกรรม
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
ข้อมูลทั่วไป	1
อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา	2
ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร	3
ระบบการศึกษา.....	3
การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา.....	4
โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต	5
แผนการศึกษา.....	8
คำอธิบายรายวิชา.....	9
ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์และการทำการค้นคว้าอิสระ	17

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี

(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565)

ข้อมูลทั่วไป

รหัสและชื่อหลักสูตร

รหัสหลักสูตร : 25510051108541

ชื่อหลักสูตร

ภาษาไทย : หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี

ภาษาอังกฤษ : Master of Science Program in Innovation and Technology Management

ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ภาษาไทย ชื่อเต็ม วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี)

ชื่อย่อ วท.ม. (การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี)

ภาษาอังกฤษ ชื่อเต็ม Master of Science (Innovation and Technology Management)

ชื่อย่อ M.S. (Innovation and Technology Management)

วิชาเอก (ถ้ามี) - ไม่มี -

รูปแบบของหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี เป็นหลักสูตรของสถาบันโดยเฉพาะ ระดับปริญญาโท 2 ปี โดยให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว มีการจัดการศึกษาเป็นภาษาไทย และจัดการเรียนการสอน 2 แห่ง โดยนักศึกษาเป็นผู้เลือกสถานที่เรียนในวันสมัครเข้าศึกษา 1.วิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์ 2.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์พัทยา จังหวัดชลบุรี

สถานภาพของหลักสูตรและการพิจารณาอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2565 ปรับปรุงจากหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารเทคโนโลยี ฉบับ พ.ศ. 2560

กำหนดเปิดสอนในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2565

ได้พิจารณากลับกรองโดยคณะกรรมการนโยบายวิชาการ ในการประชุมครั้งที่ ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 11 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2565

ได้รับอนุมัติ/เห็นชอบหลักสูตรจากสภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ 4/2565 เมื่อวันที่ 25 เดือน เมษายน พ.ศ. 2565

อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

สามารถประกอบอาชีพในระดับบริหารที่มีมุมมองด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และอาชีพด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ ด้านกลยุทธ์นวัตกรรมและธุรกิจใหม่ และด้านการวางแผนการลงทุนโครงการด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม และสายอาชีพที่นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาประยุกต์ในด้านการบริหารจัดการ การผลิตสินค้าหรือบริการ จนทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตหรือกระบวนการทำงานภายในองค์กรทั้งในภาครัฐและเอกชน

- ผู้บริหารด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมตั้งแต่ระดับกลางถึงระดับสูงขององค์กร
- ผู้จัดการโครงการด้านเทคโนโลยี/ นวัตกรรม/ สารสนเทศ
- นักวิเคราะห์นโยบายและแผนด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Policy Analyst)
- นักบริหารความเสี่ยง (Risk Management)
- ที่ปรึกษา/ ผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม/ การออกผลิตภัณฑ์ใหม่/ การต่อยอดผลิตภัณฑ์สู่เชิงพาณิชย์ (Product Commercialization)
- นักวิเคราะห์ธุรกิจ (Business Analyst)
- นักการตลาดดิจิทัล (Digital Marketing)
- ผู้ประกอบการ (Entrepreneur/ Startup)
- นักธุรกิจ E-commerce/ Digital Business
- ผู้ดูแลพัฒนาระบบเครือข่ายและเครือข่ายแม่/ ผู้ดูแลระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- อาชีพอื่นๆ ที่มีการนำมุมมองด้านการบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรมไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างความได้เปรียบในการแข่งขันในธุรกิจ

ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี จัดอยู่ในประเภทโครงการพิเศษ

ค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร

ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาตลอดระยะเวลาหลักสูตร 2 ปี คือ 220,000 บาทต่อคน โดยมีการบริหารจัดการเป็นโครงการบริการการศึกษา (เพื่อรับปริญญา) (โครงการพิเศษ) นักศึกษามีค่าใช้จ่ายหลักได้แก่ ค่าหน่วยกิต ๆ ละ 3,000 บาท และค่าธรรมเนียมอื่น ๆ ของวิทยาลัยนวัตกรรม รายละเอียดดังนี้

ค่าธรรมเนียมพิเศษ	ภาคการศึกษาปกติ
สำหรับนักศึกษาไทย (เก็บทุกภาค)	20,000 บาท
สำหรับนักศึกษาต่างชาติ (เก็บทุกภาค)	20,000 บาท

ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายต่อหัวนักศึกษาตลอดระยะเวลาหลักสูตรนี้ยังไม่รวมค่าใช้จ่ายในการศึกษาดูงานต่างประเทศ

ระบบการศึกษา

ระบบการจัดการศึกษาและระยะเวลาการศึกษา

ระบบ

เป็นหลักสูตรแบบศึกษาบางเวลา (หลักสูตรไม่เต็มเวลา) ใช้ระบบการศึกษาแบบทวิภาค โดย 1 ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ภาคการศึกษาปกติ และ 1 ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

ระยะเวลาการศึกษาสูงสุด

ไม่เกิน 14 ภาคการศึกษาปกติ

การดำเนินการหลักสูตร

วัน-เวลาในการดำเนินการเรียนการสอน

ศึกษานอกวัน – เวลาราชการ

เรียนวันจันทร์ – ศุกร์ เวลา 18.00 น. ถึง 21.00 น.

เรียนวันเสาร์ - อาทิตย์ เวลา 09.00 น. ถึง 16.00 น.

ภาคการศึกษาที่ 1 เดือนสิงหาคม – ธันวาคม

ภาคการศึกษาที่ 2 เดือนมกราคม – พฤษภาคม

ภาคฤดูร้อน เดือนมิถุนายน – กรกฎาคม

รายละเอียดเพิ่มเติมเกี่ยวกับระบบการจัดการศึกษา โปรดศึกษาปฏิทินการศึกษาระดับปริญญาโท
ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2561 และข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. 2564

ระบบการศึกษา

แบบชั้นเรียน (Onsite)

นอกเหนือจากระบบการศึกษาแบบชั้นเรียน หลักสูตรจะใช้เทคนิคการเรียนการสอนแบบผสมผสาน
เพื่อให้เหมาะสมกับนักศึกษาซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านการบริหารจัดการเทคโนโลยี
สารสนเทศมาแล้วระดับหนึ่ง โดยเทคนิคที่จะใช้ในการสร้างการเรียนรู้ ประกอบด้วย การเรียนรู้จากปัญหาที่
เผชิญอยู่ในปัจจุบัน หรือ Problem-based learning การบรรยาย การทำงานกลุ่ม การทำงานวิจัยหรือ
โครงการเดี่ยว การวิเคราะห์กรณีศึกษา รวมถึงการศึกษาดูงาน

การประเมินผลการเรียนและเกณฑ์การสำเร็จการศึกษา

การประเมินผลการเรียนของนักศึกษา

การวัดผล ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561
ข้อ 33, 46, 48, 55, 60, 69-74, 80-81

เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร

แผน ก แบบ ก 2

- 1) ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตร และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 36 หน่วย
กิต
- 2) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมของวิชาทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)
- 3) ได้ค่าระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือ
ศึกษาและสอบผ่านวิชา มธ.005 ภาษาอังกฤษ 1 และ มธ. 006 ภาษาอังกฤษ 2
- 4) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง
และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้
- 5) ต้องได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตาม
ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ
- 6) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการ
ยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการ
อุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทาง
วิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการ
ตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

- 7) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด
- 8) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

แผน ข

- 1) ได้ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบตามโครงสร้างหลักสูตร และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
- 2) ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมของวิชาทั้งหมดไม่ต่ำกว่า 3.00 (จากระบบ 4 ระดับคะแนน)
- 3) ได้ค่าระดับ P (ผ่าน) ในการสอบภาษาต่างประเทศ ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด หรือศึกษาและสอบผ่านวิชา มธ.005 ภาษาอังกฤษ 1 และ มธ. 006 ภาษาอังกฤษ 2
- 4) ได้ระดับ P (ผ่าน) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)
- 5) เสนอรายงานการค้นคว้าอิสระ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่วิทยาลัยแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้
- 6) ได้ระดับ S (ใช้ได้) ในการสอบการค้นคว้าอิสระ และนำเสนอรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ
- 7) รายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้
- 8) ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ที่วิทยาลัยและมหาวิทยาลัยกำหนด
- 9) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และหน่วยกิต

จำนวนหน่วยกิตรวม

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร 36 หน่วยกิต

โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร	แผน ก แบบ ก 2	แผน ข
หมวดวิชาบังคับ	24 หน่วยกิต	24 หน่วยกิต
หมวดวิชาเลือก	-	6 หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	12 หน่วยกิต	-
การค้นคว้าอิสระ	-	6 หน่วยกิต
จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร	36 หน่วยกิต	36 หน่วยกิต

1) วิชาบังคับ

24 หน่วยกิต

นักศึกษาทั้งแผน ก แบบ ก2 และแผน ข ให้ศึกษาวิชาบังคับ 8 วิชา รวม 24 หน่วยกิต ดังต่อไปนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
นวด 600 CIT 600	การจัดการนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยี Managing Innovation, Creativity and Technology	3 (3-0-9)
นวด 601 CIT 601	ระเบียบวิธีวิจัย Research Methodology	3 (3-0-9)
นวด 602 CIT 602	การตลาดเชิงนวัตกรรมและการจัดการตราผลิตภัณฑ์ Innovative Marketing and Brand Management	3 (3-0-9)
บท 610 TM 610	เศรษฐศาสตร์นวัตกรรมและเทคโนโลยี Economics of Innovation and Technology	3 (3-0-9)
บท 620 TM 620	การจัดการเงินทุนโครงการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี Financing of Innovation and Technology Project	3 (3-0-9)
บท 721 TM 721	กลยุทธ์นวัตกรรมธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ Innovative Business Strategy and Entrepreneurship	3 (3-0-9)
บท 722 TM 722	องค์กรแห่งนวัตกรรมและการบริหารการเปลี่ยนแปลง Innovative Organization and Change Management	3 (3-0-9)
บท 743 TM 743	การตัดสินใจและการต่อยอดเชิงพาณิชย์ Decision Making and Commercialization	3 (3-0-9)

2) วิชาเลือก

6 หน่วยกิต

เฉพาะนักศึกษา แผน ข ให้เลือกศึกษา 2 วิชา รวม 6 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
บท 625 TM 625	การเงินและการบัญชีเพื่อการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี Finances and Accounting for Innovation and Technology Management	3 (3-0-9)
บท 645 TM 645	การบริหารโครงการและการจัดการความเสี่ยง Technology Project and Risk Management	3 (3-0-9)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
บท 727 TM 727	การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และการวิเคราะห์ข้อมูล E-Commerce & Data Analytics	3 (3-0-9)
บท 735 TM 735	สัมมนาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี Seminar on Innovation and Technology Management	3 (3-0-9)
บท 738 TM 738	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี New Product Development and Technology Transfer	3 (3-0-9)
บท 745 TM 745	นโยบายนวัตกรรมและการคาดการณ์เทคโนโลยี Innovation Policy and Technology Foresight	3 (3-0-9)
บท 747 TM 747	หัวข้อพิเศษเศรษฐศาสตร์นวัตกรรม Special Topics in Economic of Innovation	3 (3-0-9)

3) วิชาการค้นคว้าอิสระ (สำหรับนักศึกษา แผน ข)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
บท 791 TM 791	การค้นคว้าอิสระ 1 Independent Study 1	3
บท 792 TM 792	การค้นคว้าอิสระ 2 Independent Study 2	3

4) วิทยานิพนธ์ (สำหรับนักศึกษา แผน ก แบบ ก2)

รหัสวิชา	ชื่อวิชา	จำนวนหน่วยกิต (บรรยาย – ปฏิบัติ – ศึกษาด้วยตนเอง)
บท 800 TM 800	วิทยานิพนธ์ Thesis	12

แผนการศึกษา

*แผนการศึกษาอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม กรุณาตรวจสอบตารางเรียนในแต่ละภาคการศึกษาจากทางหลักสูตรทุกครั้งก่อนลงทะเบียน

ปีการศึกษาที่ 1/ภาคเรียนที่ 1 (สำหรับนักศึกษา แผน ก แบบ ก 2 และ แผน ข)		
นวด 601 CIT 601	ระเบียบวิธีวิจัย Research Methodology	3 หน่วยกิต
นวด 602 CIT 602	การตลาดเชิงนวัตกรรมและการจัดการตราผลิตภัณฑ์ Innovative Marketing and Brand Management	3 หน่วยกิต
บท 620 TM 620	การจัดการเงินทุนโครงการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี Financing of Innovation and Technology Project	3 หน่วยกิต
บท 743 TM 743	การตัดสินใจและการต่อยอดเชิงพาณิชย์ Decision Making and Commercialization	3 หน่วยกิต
	รวม	12 หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 1/ภาคเรียนที่ 2 (สำหรับนักศึกษา แผน ก แบบ ก 2 และ แผน ข)		
นวด 600 CIT 600	การจัดการนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยี Managing Innovation, Creativity and Technology	3 หน่วยกิต
บท 610 TM 610	เศรษฐศาสตร์นวัตกรรมและเทคโนโลยี Economics of Innovation and Technology	3 หน่วยกิต
บท 721 TM 721	กลยุทธ์นวัตกรรมธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ Innovative Business Strategy and Entrepreneurship	3 หน่วยกิต
บท 722 TM 722	องค์กรแห่งนวัตกรรมและการบริหารการเปลี่ยนแปลง Innovative Organization and Change Management	3 หน่วยกิต
	รวม	12 หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 2/ ภาคเรียนที่ 1					
แผน ก แบบ ก 2			แผน ข		
บท 800	วิทยานิพนธ์	6 หน่วยกิต	บท 791	การค้นคว้าอิสระ 1	3 หน่วยกิต
TM 800	Thesis		TM 791	Independent Study 1	
			บท xxx	วิชาเลือก	3 หน่วยกิต
			เฉพาะแผน ข สอบประมวลความรู้		
		รวม		รวม	6 หน่วยกิต

ปีการศึกษาที่ 2/ ภาคเรียนที่ 2					
แผน ก แบบ ก 2			แผน ข		
บท 800	วิทยานิพนธ์	6 หน่วยกิต	บท 792	การค้นคว้าอิสระ 2	3 หน่วยกิต
TM 800	Thesis		TM 792	Independent Study 2	
			บท xxx	วิชาเลือก	3 หน่วยกิต
		รวม		รวม	6 หน่วยกิต

หมายเหตุ: สำหรับนักศึกษาที่ไม่มีผลการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด จะต้องลงทะเบียนเรียนวิชา TU005 ภาษาอังกฤษ 1 และ TU006 ภาษาอังกฤษ 2 เพิ่มเติม

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาบังคับ

นวด 600 การจัดการนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยี 3 (3-0-9)
CIT 600 Managing Innovation, Creativity and Technology

การใช้หลักการวิเคราะห์ที่ชาญฉลาด แน่วแน่ มีนวัตกรรม และมีความคิดสร้างสรรค์อย่างโดดเด่น เพื่อกระบวนการและวิธีการตัดสินใจที่ใช้กับองค์กรภาครัฐ องค์กรภาคเอกชน และองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร โดยใช้แนวทางจากสหสาขาวิชา นักศึกษาจะได้เรียนรู้ความท้าทายระดับโลก และฝึกให้เชี่ยวชาญในการแก้ปัญหา การจัดการนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยี รวมทั้งศึกษากรอบความคิด แนวคิด และเครื่องมือที่จำเป็นต่อการจัดการนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์ และเทคโนโลยี เทคนิคในการจัดการความเปลี่ยนแปลง และวิธีการวางแผนในแบบต่างๆ ที่เน้นถึงกลยุทธ์ ความคิดสร้างสรรค์ และกระบวนการคิดเชิงออกแบบ

The adoption of insightful, assertive, and distinctly innovative and creative analytic and decision making processes and methods for the public private and non-profit sectors. Taking an interdisciplinary approach, the course addresses this global challenge by encouraging participants to become proficient in solving problems; manage innovation, creativity and

technology. Participants will be exposed to a range of frameworks; the concepts and tools necessary to manage innovation, creativity and technology; change management techniques; and different planning approaches with an emphasis on strategic, creative and design thinking.

นวด 601   ระเบียบวิธีวิจัย   3 (3-0-9)

CIT 601   Research Methodology

กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพเพื่อใช้ในการตัดสินใจภายใต้สภาวะที่มีความเปลี่ยนแปลง การแก้ไขปัญหา และการค้นหาคำตอบที่ใหม่ด้านนวัตกรรมการบริหารจัดการ การออกแบบงานวิจัย การเข้าถึงแหล่งข้อมูล การเลือกกลุ่มตัวอย่าง การเก็บข้อมูล, กรณีศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ประเด็น การเขียนรายงานการวิจัยและบทความวิชาการตามมาตรฐานสากล

Research process of quantitative and qualitative data gathering and analysis for decision making, problem solving, knowledge development in a dynamic environment. Multi- research applications include research design concept, capability to data sources, sampling technique data collection and analysis, case study, critical issue identification for further innovative development. Qualified research report writing skills and capacity building for research publication also included in this course.

นวด 602   การตลาดเชิงนวัตกรรมและการจัดการตราผลิตภัณฑ์   3 (3-0-9)

CIT 602   Innovative Marketing and Brand Management

การใช้หลักการตลาด ที่เน้นถึงการใช้นวัตกรรมในการปฏิสัมพันธ์กับลูกค้า คู่แข่ง พันธมิตร และสภาพแวดล้อม การวางแผนการตลาดที่ดำเนินการตั้งแต่การออกแบบแนวความคิด การกำหนด สินค้า ราคา การส่งเสริมการขาย และการกระจายความคิด สินค้า และบริการ โดยศึกษาความต้องการของผู้บริโภค ประเมินสภาพแวดล้อมของการแข่งขัน เลือกกลุ่มลูกค้าที่เหมาะสม และพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด รวมถึงการดำเนินการให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้า ริเริ่มการสร้างนวัตกรรมที่นำไปสู่คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ และคุณค่าตราสินค้าให้กับผลิตภัณฑ์และองค์กร นำทฤษฎี แนวความคิด และกลยุทธ์ที่หลากหลายของการสร้างตราสินค้ามาใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติในบริษัทจริง

Marketing is an organizational philosophy and a set of guiding principles for interfacing with customers, competitors, collaborators, and the environment. Marketing entails planning and executing a conception, product, pricing, promotion, and distribution of ideas, goods, and services. It starts with identifying and measuring consumer needs and wants, assessing the competitive environment, selecting the most appropriate customer targets and developing a marketing strategy and implementation program for an offering that satisfies consumers' needs.

Marketing is the art and science of creating customer value and market place exchanges that benefit an organization and its stakeholders. A range of branding theories, concepts, strategies and practices will be addressed across a range of real-world contexts.

บท 610 เศรษฐศาสตร์นวัตกรรมและเทคโนโลยี 3 (3-0-9)
TM 610 Economics for Innovation and Technology

ภาพรวมทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับอุปสงค์ อุปทาน ความยืดหยุ่น การผลิต และการทำกำไร ปัจจัย ดานนวัตกรรมทางเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อความต้องการและการผลิตในตลาด โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีความสามารถ ประยุกต์หลักการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อใช้ในการตัดสินใจในการบริหารจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรม เข้าใจ แนวคิด นโยบายนวัตกรรมแห่งชาติ รวมทั้งศึกษาแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่คาดว่าจะส่งผล กระทบต่อระบบเศรษฐกิจ

An overview of economic theories including supply, demand, elasticity, production, and profit maximization. Factors that determine the demand and supply especially the technological innovation factors. The application of economic decisions under various conditions concerning technological change and innovation that affect the economy. The formulation and implementation of policies that affect public and private technological innovation. The trends on technological changes that affect economy.

บท 620 การจัดหาเงินทุนโครงการด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี 3 (3-0-9)
TM 620 Financing of Innovation and Technology Project

การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทางบัญชีและการเงิน ทฤษฎีการเงินเพื่อช่วยในการวิเคราะห์การลงทุน ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มูลค่าของเงินตามเวลาการประเมินความคุ้มค่าทางการเงิน การประเมิน โครงการ การจัดทำงบประมาณ การวางแผนเงินทุน การบริหารความเสี่ยง การจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อ สนับสนุนการพัฒนา ธุรกิจเทคโนโลยีและนวัตกรรม ตลอดจนการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนใน งานวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

Analysis and interpretation of accounting and financial data. Financial theories for technology investment. Budget preparation. Capital planning. Risk management. Capital raising for technological development and innovation. Cost analysis and the investment criteria for researches in science and technology.

บท 721 กลยุทธ์นวัตกรรมธุรกิจและความเป็นผู้ประกอบการ 3 (3-0-9)

TM 721 Innovative Business Strategy and Entrepreneurship

กระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์และการวิเคราะห์โครงสร้างอุตสาหกรรม การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมภายนอกและภายใน การสร้างข้อได้เปรียบในเชิงการแข่งขันโดยผ่านกลยุทธ์ระดับปฏิบัติการ กลยุทธ์ระดับธุรกิจ และกลยุทธ์ระดับองค์กร การจัดการเชิงกลยุทธ์เพื่อการขยายธุรกิจระดับโลก แนวทางการสร้างนวัตกรรมโมเดลธุรกิจและพัฒนาผู้ประกอบการ อาทิ ธุรกิจเกิดใหม่ ธุรกิจเพื่อสังคม เป็นต้น

Strategic management and business analysis of industry structure and internal and external environments. Methods of competitive advantage development through functional level strategy, business level strategy and corporate level strategy. Strategic management to expand business globally. Development of business model innovation and entrepreneurship such as startup business, lean startup business, social enterprise.

บท 722 องค์กรแห่งนวัตกรรมและการบริหารการเปลี่ยนแปลง 3 (3-0-9)

TM 722 Innovative Organization and Change Management

แนวคิดและลักษณะขององค์กรแห่งนวัตกรรม แนวทางการสร้างองค์กรแห่งนวัตกรรม ทฤษฎีและแนวคิดของการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการใหม่เพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม หลักการจัดการความรู้ การวิเคราะห์ความรู้ขององค์กร การออกแบบและพัฒนาระบบการจัดการความรู้ การนำระบบการจัดการความรู้ไปใช้ในองค์กร การพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรแห่งนวัตกรรมเพื่อพัฒนาให้บุคลากรมีความรู้ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และความสามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาความเป็นผู้นำในองค์กรและการสร้างวัฒนธรรมที่สนับสนุนให้เกิดนวัตกรรม ซึ่งจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในการแข่งขันที่สูงขึ้น นอกจากนั้นต้องเข้าใจหลักการและแนวคิดเรื่องการเปลี่ยนแปลงและการบริหารการเปลี่ยนแปลง ความสำคัญของการบริหารการเปลี่ยนแปลงต่อการสร้างความยั่งยืนขององค์กร

Concept of innovative organization and methods of innovative organization development. Theory and concept of new product and service development for innovative organization. Principles of knowledge management, analysis of organizational knowledge, design and development of knowledge management, knowledge management systems deployments. Development organizations to create a learning organization to improve staff knowledge, creativity and ability to work effectively including leadership, innovation culture and commitment. This results in an organization with a higher competitiveness. Principles and concepts of change and change management, importance of change management in building long term organizational sustainability.

บท 743 การตัดสินใจและการต่อยอดเชิงพาณิชย์ 3 (3-0-9)

TM 743 Decision Making and Commercialization

กระบวนการวิเคราะห์และตัดสินใจเพื่อแก้ปัญหาในงานบริหารเทคโนโลยีและนวัตกรรม แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานวิจัยและการต่อยอดเชิงพาณิชย์ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ โดยอาศัยเครื่องมือเชิงปริมาณในการวิเคราะห์ปัญหา ระบุปัจจัยข้อจำกัดที่เกี่ยวข้อง สรุปผล และเสนอแนวทางแก้ไข ปัญหา ตลอดจนมองหาทางเลือกที่สามารถยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน

Analysis and decision-making processes to solve problems in innovation and technology management. Methods of increasing the effectiveness of research management and commercialization based on scientific concepts using quantitative tools to analyze problems, identify the constraints associated with problems in various fields. Conclusion and recommendations for problem solving, and choices that are best suited to enhance the complete advantage.

รายวิชาเลือก

บท 625 การเงินและการบัญชีเพื่อการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี 3 (3-0-9)

TM 625 Finances and Accounting for Innovation and
Technology Management

การทำความเข้าใจการบัญชีและงบการเงินเพื่อการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี หลักและวิธีการลงบัญชี การอ่านข้อมูลทางบัญชีการเงิน หลักการบริหารทรัพย์สิน หนี้สินและทุนเบื้องต้น เพื่อวิเคราะห์งบการเงิน การบริหารสภาพคล่องและกระแสเงินสด

Finances and accounting for technology covers principles and methods for reading financial statement, principles of asset, liability, and capital management. The class will cover financial project evaluation, applied financial project evaluation for technology, financial planning for technology, control, evaluation by financial and accounting tools.

บท 645 การบริหารโครงการและการจัดการความเสี่ยง 3 (3-0-9)

TM 645 Technology Project and Risk Management

พื้นฐานและเทคนิคต่างๆ ในการจัดการโครงการ โดยเฉพาะโครงการด้านเทคโนโลยี เช่น การวางแผน การศึกษาความเป็นไปได้ การจัดหาเทคโนโลยี การจัดการงบประมาณ การเตรียมทีมงาน และการควบคุมโครงการ นอกจากนี้ ยังศึกษากระบวนการบริหารความเสี่ยงในการจัดการโครงการด้านเทคโนโลยี การวิเคราะห์และ

ประเมินความเสี่ยง รวมทั้งผลกระทบที่จะเกิดขึ้น รวมถึงศึกษาเครื่องมือในการจัดการความเสี่ยง และการปรับแผนเพื่อรองรับความเสี่ยงในระดับต่างๆ กัน เพื่อให้การดำเนินโครงการประสบความสำเร็จ

Fundamental techniques in project management with emphasis on the technology projects such as planning, feasibility studies, the technology, budget management and team preparation. The project also studied the risk management process in technology project management. Risk analysis and assessment, impact assessment and risk management tools. Adjustment of the plan to accommodate different levels of risk to the successful implementation of the project.

บท 727 การพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และการวิเคราะห์ข้อมูล 3 (3-0-9)

TM 727 E-Commerce & Data Analytics

เข้าใจธุรกิจและอีคอมเมิร์ซประเภทต่างๆ มุ่งเน้นในการยกระดับความรู้และทักษะด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) ให้มีศักยภาพที่ตอบโจทย์ธุรกิจสู่ New S-Curve ที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ และ กลุ่ม Strat Up ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce) โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาและสร้างสรรค์งานให้กับอุตสาหกรรม ตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศสู่ยุคดิจิทัล รองรับการจัดงานแบบใหม่ อาชีพใหม่ ธุรกิจใหม่ ในอุตสาหกรรมดิจิทัล อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคนิคในการทำงานทางด้านดิจิทัล อีคอมเมิร์ซ และดิจิทัลมาร์เก็ตติ้ง ที่จะครอบคลุมทั้งกระบวนการวิเคราะห์ธุรกิจ การวางแผนทางการตลาดดิจิทัลและการพัฒนาเครื่องมือทางการตลาด ผ่านการเรียนรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติเพื่อสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตการทำงาน

Understanding different types of businesses and e-commerce, and focusing on upgrading skills and knowledge in e-Commerce to be able to meet business needs for the New S-Curve, which is an important mechanism for driving the country's economy. Developing potential of practitioners, entrepreneurs, and startup companies in e-Commerce by using technology to develop and create jobs for industry, further to respond to the development of the country towards the digital age, getting ready for new employment, new career, a new business in the digital industry. It also places an importance on developing technical competence for working in the field of digital, e-Commerce and digital marketing, that will cover the whole process of business analysis, digital marketing planning, and marketing tool development, including data analysis for business strategy through learning both theory and practice so that it can be applied in real-life working.

บท 735 สัมมนาการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี 3 (3-0-9)

TM 735 Seminar on Innovation and Technology Management

ศึกษาหัวข้อที่น่าสนใจต่างๆ ด้านการบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยีและการทำโครงการนวัตกรรม

Study special topics of current interest in Innovation and Technology Management and develop innovation project.

บท 738 การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และการถ่ายทอดเทคโนโลยี 3 (3-0-9)

TM 738 New Product Development and Technology Transfer

ผลิตภัณฑ์ใหม่เป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้บริษัทต่างๆ มีการเติบโตอย่างก้าวกระโดด เรียนรู้เครื่องมือ เทคนิค และวิธีการที่ทันสมัยสำหรับการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ โดยเน้นไปที่วิธีการและกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับขั้นตอนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ได้แก่ การสร้างไอเดีย การคัดกรองไอเดีย การพัฒนาแนวคิดและการทดสอบ การพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาด การวิเคราะห์ธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ การทดสอบการตลาด การออกสู่ตลาด และการสร้างแบรนด์ รวมไปถึงกระบวนการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่นวัตกรรมและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่

New products are an important tool that can help businesses to grow exponentially. Learning modern tools, techniques, and methods for new product design and development by focusing on the methods and strategies related to the product development process, for example, idea generation, idea screening, concept development, and testing, marketing strategies development, business analysis, new product development, market testing, and branding, including technology transfer process to lead to innovation and new product development.

บท 745 นโยบายนวัตกรรมและการคาดการณ์เทคโนโลยี 3 (3-0-9)

TM 745 Innovation Policy and Technology Foresight

เข้าใจการพัฒนาและยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรม รวมถึงบทบาทของนโยบายนวัตกรรมที่เป็นกลไกการสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศนวัตกรรมที่เอื้อต่อการสร้างสรรค์นวัตกรรมแบบเปิด และสามารถสร้างความเข้มแข็งให้ระบบนวัตกรรมนำไปสู่การขยายผลเชิงพาณิชย์และเชิงสังคมในการสร้างมูลค่าด้วยการยกระดับศักยภาพการผลิตของภาคเกษตร อุตสาหกรรม และ บริการที่เป็นฐานเดิม เพื่อต่อยอดขยายฐานใหม่และพัฒนานวัตกรรมทั้งในระดับภูมิภาคและระดับประเทศ รวมถึงการเข้าใจเทคนิคการคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี รวมทั้งผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นทั้งในระยะสั้นและระยะยาว การวิเคราะห์แนวโน้มของตลาดสินค้าและบริการที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี เพื่อให้สามารถวางแผน กำหนดนโยบาย และกลยุทธ์ขององค์กรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

Understand the development and enhancement of the country's competitiveness by science, technology, and innovation, including the role of innovation policy as a mechanism to foster an innovation ecosystem that facilitates open innovation creation, and can strengthen the innovation system leading to commercial and social expansion for creating value. Furthermore, a concentration in modern technology and forecasts of changes of technology, short-term and long-term effects. Market trend analysis of products and services that involved technologies in order to develop a suitable plan, policies and strategies of the organization in line with changes in the technology effectively.

บท 747 หัวข้อพิเศษเศรษฐศาสตร์นวัตกรรม 3 (3-0-9)
 TM 747 Special Topics in Economic of Innovation
 ศึกษาหัวข้อที่น่าสนใจต่างๆ ด้านเศรษฐศาสตร์นวัตกรรม
 Study special topics of current interest in Economics of Innovation.

รายวิชาการค้นคว้าอิสระ และวิทยานิพนธ์

บท 791 การค้นคว้าอิสระ 1 3 หน่วยกิต
 TM 791 Independent Study 1

เป็นการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และนำเสนอข้อเสนอองานวิจัย ความเป็นไปได้ของงานวิจัย โดยนำทฤษฎีต่างๆ ประกอบกับประสบการณ์ของตนเองมาประยุกต์กับงานวิจัยที่ได้เลือกที่จะศึกษาค้นคว้า ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ

An independent study and present a research proposal, feasibility of the research by theory and experience, along with their application to studies that have chosen to study under the control of the Advisory Committee.

บท 792 การค้นคว้าอิสระ 2 3 หน่วยกิต
 TM 792 Independent Study 2

เป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงลึกที่ต่อเนื่องมาจากการค้นคว้าอิสระ 1 ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ โดยนักศึกษานำเสนอผลงานวิจัยที่สมบูรณ์ต่อคณะกรรมการ

An in-depth study on the basis of an independent Study 1 under the supervision of an advisor and committee members. The students presented the results to the Advisory Committee.

บท 800 วิทยานิพนธ์

12 หน่วยกิต

TM 800 Thesis

ศึกษาค้นคว้าและทำงานวิจัยอันก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการบริหารเทคโนโลยี ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเสนอวิทยานิพนธ์ตามระเบียบว่าด้วยการเขียนวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การเขียนรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่ จริยธรรมในการวิจัยและจริยธรรมในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

Study and research will lead to new knowledge in management technology under the guidance of an advisor. The thesis presented in accordance with the thesis guidelines and regulation of the University.

ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์และการทำการค้นคว้าอิสระ

คำอธิบายโดยย่อ

หลักสูตรมี 2 แผนการศึกษา คือ แผน ก แบบ ก2 และแผน ข

แผน ก แบบ ก2 เป็นแผนการศึกษาที่ต้องจัดทำวิทยานิพนธ์

การทำวิทยานิพนธ์ คือ การศึกษาค้นคว้าและทำงานวิจัยอันก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ด้านการบริหารเทคโนโลยี ภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และนำเสนอวิทยานิพนธ์ตามระเบียบว่าด้วยการเขียนวิทยานิพนธ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ การเขียนรายงานการวิจัยเพื่อเผยแพร่ จริยธรรมในการวิจัยและจริยธรรมในการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่ต้องจัดทำการค้นคว้าอิสระ 1 และ 2

การค้นคว้าอิสระ 1 คือ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และนำเสนอข้อเสนอองานวิจัย ความเป็นไปได้ของงานวิจัย โดยนำทฤษฎีต่างๆ ประกอบกับประสบการณ์ของตนเองมาประยุกต์กับงานวิจัยที่ได้เลือกที่จะศึกษาค้นคว้า ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ

การค้นคว้าอิสระ 2 คือ การศึกษาค้นคว้าเชิงลึกที่ต่อเนื่องมาจากการค้นคว้าอิสระ 1 ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ โดยนักศึกษานำเสนอผลงานวิจัยที่สมบูรณ์ต่อคณะกรรมการ

ช่วงเวลา

ภาคการศึกษาที่ 1 และภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษาที่ 2

จำนวนหน่วยกิต

วิทยานิพนธ์ 12 หน่วยกิต

การค้นคว้าอิสระ 6 หน่วยกิต

ข้อกำหนดการทำวิทยานิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ และการสอบประมวลความรู้

การทำวิทยานิพนธ์ แผน ก แบบ ก 2

- (1) นักศึกษาจะจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ จะต้องมียกยติสะสมไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
- (2) นักศึกษาจะต้องผ่านการศึกษารายวิชา นวต 601 ระเบียบวิธีวิจัย
- (3) นักศึกษาสามารถเลือกทำวิทยานิพนธ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ
- (4) หลังจากจดทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว นักศึกษาต้องเสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการบริหารโครงการจัดการเรียนการสอนหลักสูตร เพื่อให้คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ และสอบวิทยานิพนธ์
- (5) ผลงานวิทยานิพนธ์จะต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการโดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว
- (6) คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

การสอบวิทยานิพนธ์

- (1) อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
- (2) การสอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และการสอบวิทยานิพนธ์ที่จะได้ผลระดับ S ต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

การค้นคว้าอิสระ แผน ข

- (1) นักศึกษาตามหลักสูตร แผน ข จะจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระได้ จะต้องมี หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 18 หน่วยกิต และมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
- (2) นักศึกษาจะต้องผ่านการศึกษารายวิชา นวต 601 ระเบียบวิธีวิจัย
- (3) นักศึกษาสามารถเลือกทำการค้นคว้าอิสระเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ
- (4) หลังจากจดทะเบียนทำการค้นคว้าอิสระแล้ว นักศึกษาต้องเสนอหัวข้องานวิจัยต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตร เพื่อให้คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรมการแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการการค้นคว้าอิสระ ซึ่งจะให้คำแนะนำนักศึกษา รวมทั้งสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระและสอบ การค้นคว้าอิสระ

- (5) นักศึกษาจะต้องส่งรายงานการค้นคว้าอิสระ หรือส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้
- (6) คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
- (7) การสอบและการวัดผลการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

การสอบประมวลความรู้ (สำหรับนักศึกษาแผน ข)

- (1) การสอบประมวลความรู้เป็นการสอบข้อเขียน และ/หรือสอบปากเปล่า
- (2) นักศึกษามีสิทธิ์ที่จะสอบประมวลความรู้ เมื่อจดทะเบียนรายวิชาครบ 18 หน่วยกิต และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 3.00
- (3) วิทยาลัยนวัตกรรมการศึกษาจะเปิดสอบประมวลความรู้ ปีการศึกษาละ 3 ครั้ง
- (4) นักศึกษาจะต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายใน 3 ครั้ง มิฉะนั้น จะถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

การเตรียมการ

การเตรียมการของหลักสูตรแก่นักศึกษาในช่วงก่อนและระหว่างการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ มีดังนี้

- การเปิดให้นักศึกษาลงทะเบียนเรียนวิชา นวต 601 ระเบียบวิธีวิจัย ซึ่งเป็นวิชาที่ให้ความรู้เกี่ยวกับการวางกรอบในการทำงานวิจัย การเลือกกระบวนการและวิธีการที่เหมาะสมในการทำงานวิจัย ตลอดจนการฝึกการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- การฝึกทักษะการคิด การวิเคราะห์ และการเขียนงานวิจัยผ่านการศึกษารายวิชาต่างๆ ของหลักสูตร
- การจัดประชุมกับนักศึกษาเพื่อทำความเข้าใจถึงการเลือกแผนการศึกษาสำหรับการทำวิทยานิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ และการเลือกหัวข้อการทำวิจัยในมิติของการบริหารเทคโนโลยี
- การแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำหน้าที่ให้คำแนะนำการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ สำหรับนักศึกษา
- การให้ข้อมูลรายชื่อวารสารทางวิชาการ และงานประชุมวิชาการที่จัดขึ้นในแต่ละปี เพื่อให้นักศึกษาพิจารณาส่งบทความเพื่อตีพิมพ์

กระบวนการประเมินผล
วิทยานิพนธ์

การประเมินผลวิทยานิพนธ์	
<p>การสอบเค้าโครง (Proposal Defense)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การสอบกระทำโดยวิธีการนำเสนอในที่ประชุมและสอบปากเปล่า โดยคณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 3 คน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ● อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ แต่ต้องไม่เป็นประธานกรรมการและต้องเข้าสอบวิทยานิพนธ์ด้วยทุกครั้ง ● อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
<p>การประเมิน ความก้าวหน้า วิทยานิพนธ์ (Progress Defense)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● การสอบกระทำโดยวิธีการนำเสนอในที่ประชุมและสอบปากเปล่า โดยคณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์อย่างน้อย 3 คน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน ● อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อาจเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้ แต่ต้องไม่เป็นประธานกรรมการและต้องเข้าสอบวิทยานิพนธ์ด้วยทุกครั้ง ● อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)
<p>การสอบปากเปล่าขั้น สุดท้ายวิทยานิพนธ์ (Final Thesis Defense)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กระทำโดยวิธีนำเสนอในที่ประชุมและสอบปากเปล่า โดยคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์เป็นกรรมการชุดเดียวกันกับคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ซึ่งการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ จะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็น ● อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.)

การประเมินผลวิทยานิพนธ์	
	<ul style="list-style-type: none"> ● การสอบและการวัดผลวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตาม “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ” โดยวิทยานิพนธ์ที่ได้รับระดับ S จะต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

การค้นคว้าอิสระ

การประเมินผลการค้นคว้าอิสระ	
<p>การสอบเค้าโครง (Proposal Defense)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กระทำโดยวิธีการนำเสนอในที่ประชุมและสอบปากเปล่า โดยคณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระอย่างน้อย 2 คน ซึ่งประกอบด้วย อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และ/หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อร่วมกันสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ ● อาจารย์ที่ปรึกษาหลักและอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจเป็นกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้ แต่ต้องไม่เป็นประธานกรรมการและต้องเข้าสอบการค้นคว้าอิสระด้วยทุกครั้ง
<p>การสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายการค้นคว้าอิสระ (Final IS Defense)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● กระทำโดยวิธีนำเสนอในที่ประชุมและสอบปากเปล่า โดยคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระเป็นกรรมการชุดเดียวกันกับคณะกรรมการสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ ซึ่งการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุจำเป็น ● อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สป.อว.) ● การสอบและการวัดผลผลการค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตาม “ข้อบังคับมหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ” โดยการค้นคว้าอิสระที่ได้ผลระดับ S จะต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

ภาคผนวก

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑

.....

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ สภามหาวิทยาลัยได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน ๒๕๖๑ ให้ออกข้อบังคับไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับกับนักศึกษาซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ในปีการศึกษา ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายถึง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“สภามหาวิทยาลัย” หมายถึง สภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“อธิการบดี” หมายถึง อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“คณะ” ให้หมายความรวมถึงวิทยาลัย สถาบัน หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นของมหาวิทยาลัยที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

“คณบดี” ให้หมายความรวมถึงผู้อำนวยการสถาบัน หรือหัวหน้าส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

“คณะกรรมการประจำคณะ” ให้หมายความรวมถึงคณะกรรมการประจำวิทยาลัย สถาบัน หรือส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

“ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษา” หมายถึง ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาหรือผู้อำนวยการโครงการบริการการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละคณะ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณบดี

“กรรมการบัณฑิตศึกษา” หมายถึง กรรมการบัณฑิตศึกษาของแต่ละคณะซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากคณบดี

“การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา” หมายถึง การศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต หลักสูตรระดับปริญญาโท และหลักสูตรระดับปริญญาเอกของมหาวิทยาลัย

- “หลักสูตร” หมายถึงว่า หลักสูตรการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
- “ภาคการศึกษา” หมายถึงว่า ภาคการศึกษาในระบบทวิภาค หรือในระบบไตรภาค แต่ไม่รวมภาคฤดูร้อน
- “สถาบันอุดมศึกษาอื่น” หมายถึงว่า มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่ได้รับการจัดตั้งตามกฎหมายของไทย หรือเป็นมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาของต่างประเทศ
- “ข้อกำหนดหลักสูตร” หมายถึงว่า ข้อกำหนดหลักสูตรบัณฑิตศึกษาที่ว่าด้วยหลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการศึกษาของหลักสูตรตามที่ได้รับอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย
- “นายทะเบียน” หมายถึงว่า ผู้อำนวยการสำนักงานทะเบียนนักศึกษา
- ข้อ ๕** ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ และให้มีอำนาจออกประกาศของมหาวิทยาลัยเพื่อปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ได้

หมวด ๑

ระบบการจัดการศึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัว

ข้อ ๖ มหาวิทยาลัยจัดการศึกษาด้วยหลักการประสานงานด้านวิชาการระหว่างคณะคณะใดมีหน้าที่จัดการศึกษาในวิชาการด้านใดให้จัดการศึกษาในวิชาการด้านนั้นแก่นักศึกษาของมหาวิทยาลัยทุกคณะ คณะอื่นใดที่ไม่มีหน้าที่จัดการเรียนการสอนวิชานั้น หากมีเหตุผลจำเป็นที่จะต้องจัดการสอนรายวิชานั้นเอง จะต้องได้รับความเห็นชอบจากสภามหาวิทยาลัย

ข้อ ๗ การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยมี ๒ ระบบ ดังนี้

(๑) ระบบทวิภาคเป็นการจัดการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา มี ๒ ภาคการศึกษา คือ ภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ และอาจมีภาคฤดูร้อนเป็นภาคการศึกษาที่ไม่บังคับต่อจากภาคการศึกษาที่ ๒ ด้วยก็ได้

(๒) ระบบไตรภาคเป็นการจัดการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา มี ๓ ภาคการศึกษา คือ ภาคการศึกษาที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒ และภาคการศึกษาที่ ๓

การจัดการศึกษาตามวรรคหนึ่งอาจออกแบบวิธีการเรียนการสอนโดยแบ่งช่วงการศึกษาตามหัวข้อการศึกษาที่มีปริมาณการเรียนรู้เทียบเท่าระบบทวิภาคหรือระบบไตรภาคแล้วแต่กรณี

หลักสูตรการศึกษาใดจะจัดการศึกษาในระบบตามวรรคหนึ่งให้เป็นอำนาจของสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๘ ระบบทวิภาคในภาคการศึกษาให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และในภาคฤดูร้อนให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ แต่ให้เพิ่มชั่วโมงการศึกษาในแต่ละรายวิชาให้เท่ากับภาคการศึกษา

ระบบไตรภาคในภาคการศึกษาให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์และไม่เกิน ๑๔ สัปดาห์

ในแต่ละรายวิชาที่เปิดสอนอาจใช้ระยะเวลาศึกษาแตกต่างจากวรรคหนึ่งหรือวรรคสองก็ได้ แต่ต้องมีปริมาณการศึกษาต่อ ๑ หน่วยกิตไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๐

ข้อ ๙ การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอาจจัดการศึกษาแบบเต็มเวลาหรือไม่เต็มเวลาก็ได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตร

ข้อ ๑๐ หน่วยกิตของรายวิชาในหลักสูตรให้คำนวณตามปริมาณการศึกษาโดย ๑ หน่วยกิต เท่ากับปริมาณการศึกษาดังต่อไปนี้

(ก) ระบบทวิภาค

(๑) ในรายวิชาภาคทฤษฎีให้มีเวลาการบรรยายหรือการอภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๒) ในรายวิชาภาคปฏิบัติให้มีเวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๓) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามให้มีเวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๔) การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ให้มีเวลาทำโครงการหรือกิจกรรมไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๕) การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(ข) ระบบไตรภาค

(๑) ในรายวิชาภาคทฤษฎีให้มีเวลาการบรรยาย หรือการอภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๒) ในรายวิชาภาคปฏิบัติให้มีเวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๒ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๓) การฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามให้มีเวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๔) การทำโครงการหรือกิจกรรมการเรียนรู้อื่นใดตามที่ได้รับมอบหมาย ให้มีเวลาทำโครงการหรือกิจกรรมไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

(๕) การทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ หรือไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา

ข้อ ๑๑ การกำหนดจำนวนหน่วยกิตรวมของหลักสูตร ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระบบทวิภาคต้องไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต หรือระบบไตรภาคต้องไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

(๒) หลักสูตรระดับปริญญาโทระบบทวิภาคต้องไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต หรือระบบไตรภาคต้องไม่น้อยกว่า ๔๕ หน่วยกิต

(๓) หลักสูตรปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาโทต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

(๔) หลักสูตรปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีต้องมีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การศึกษาระดับปริญญาโท จัดการศึกษาได้เป็น ๒ แผน

(ก) แผน ก

(๑) แบบ ก ๑ เป็นแผนการศึกษาที่ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ระบบทวิภาค ต้องไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต หรือระบบไตรภาคต้องไม่น้อยกว่า ๔๕ หน่วยกิต โดยคณะอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิตแต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่หลักสูตรกำหนด

(๒) แบบ ก ๒ เป็นแผนการศึกษาที่ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ระบบทวิภาคต้องไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชา (course work) อีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต หรือระบบไตรภาค ต้องทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชา (course work) อีกไม่น้อยกว่า ๑๕ หน่วยกิต

(ข) แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชาโดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์ระบบทวิภาค ต้องกำหนดให้มีการศึกษารายวิชาที่เป็นการศึกษาอิสระไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิตแต่ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต หรือระบบไตรภาคต้องไม่น้อยกว่า ๔ หน่วยกิตแต่ไม่เกิน ๗ หน่วยกิต

ข้อ ๑๓ การศึกษาระดับปริญญาเอก จัดการศึกษาได้เป็น ๒ แบบ

(ก) แบบ ๑ การศึกษาระดับปริญญาเอกเป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ โดยคณะอาจกำหนดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิตแต่ต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามข้อกำหนดหลักสูตร แบ่งเป็น ๒ แบบ ดังนี้

(๑) แบบ ๑.๑ การศึกษาระดับปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

(๒) แบบ ๑.๒ การศึกษาระดับปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต

(ข) แบบ ๒ การศึกษาระดับปริญญาเอกเป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัยที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และจัดให้มีการศึกษารายวิชาเพิ่ม แบ่งเป็น ๒ แบบ ดังนี้

(๑) แบบ ๒.๑ การศึกษาระดับปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิตและศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต

(๒) แบบ ๒.๒ การศึกษาระดับปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จระดับปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

วิทยานิพนธ์ในการศึกษาระดับปริญญาเอกตาม (ก) และ (ข) ต้องมีมาตรฐานและคุณภาพไม่แตกต่างกันในแต่ละแบบการศึกษา

ข้อ ๑๔ คณะอาจกำหนดให้นักศึกษามีอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษาเพื่อทำหน้าที่แนะนำ หรือให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการวางแผนการเรียน และการดำเนินการอื่นเพื่อดูแลความประพฤติ และการติดตามผลการเรียนของนักศึกษา

หมวด ๒

การเปลี่ยนแผนการศึกษา และการเปลี่ยนระดับการศึกษา

ข้อ ๑๕ ในกรณีที่คณะจัดการศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งสองแผนการศึกษาควบคู่กัน นักศึกษาอาจขอเปลี่ยนแผนการศึกษาโดยยื่นคำร้องพร้อมเหตุผลผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษาหรือผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาต่อคณบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยนักศึกษาที่ศึกษาในแผน ก ต้องยื่นคำร้องก่อนการสอบวิทยานิพนธ์ และนักศึกษาที่ศึกษาในแผน ข ต้องยื่นคำร้องก่อนการสอบการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๑๖ นักศึกษาที่ศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาใดอาจเปลี่ยนไปศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาเดียวกันหรือนักศึกษาที่ศึกษาระดับปริญญาเอกในสาขาวิชาใดอาจเปลี่ยนไปศึกษาระดับปริญญาโทในสาขาวิชาเดียวกันได้ ภายใต้เงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตรที่จะขอเปลี่ยนเข้าศึกษานั้น

การขอเปลี่ยนระดับการศึกษาตามวรรคหนึ่งให้นักศึกษายื่นคำร้องต่อคณะกรรมการบริหารหลักสูตรที่จะขอเปลี่ยนเข้าศึกษาเพื่อเสนอความเห็นต่อคณบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติ โดยให้นับระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาในหลักสูตรเดิมก่อนเปลี่ยนระดับการศึกษา

หมวด ๓

ระยะเวลาการศึกษา

ข้อ ๑๗ ระยะเวลาที่ใช้ศึกษาต้องไม่เกินเวลาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตร แต่ทั้งนี้ในข้อกำหนดหลักสูตรต้องกำหนดไว้ไม่เกินระยะเวลาดังต่อไปนี้

- (๑) หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษา
- (๒) หลักสูตรระดับปริญญาโทที่จัดการศึกษาในระบบทวิภาคแบบเต็มเวลาไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษา และแบบไม่เต็มเวลาไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษา
- (๓) หลักสูตรระดับปริญญาโทที่จัดการศึกษาในระบบไตรภาคแบบเต็มเวลาไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษา และแบบไม่เต็มเวลาไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษา
- (๔) หลักสูตรระดับปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท ไม่เกิน ๑๒ ภาคการศึกษา
- (๕) หลักสูตรระดับปริญญาเอกสำหรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ไม่เกิน ๑๖ ภาคการศึกษา

ข้อ ๑๘ ในกรณีที่นักศึกษาโอนจากหลักสูตรเต็มเวลาไปยังหลักสูตรไม่เต็มเวลาหรือโอนจากหลักสูตรไม่เต็มเวลาไปยังหลักสูตรเต็มเวลา ให้นับเวลาการศึกษาในหลักสูตรเต็มเป็นเวลาการศึกษาของหลักสูตรที่โอนเข้าศึกษาด้วย โดยการคิดระยะเวลาการศึกษาที่ใช้ศึกษาตามข้อ ๑๗ ให้คำนวณระยะเวลาที่ศึกษาให้คิดเป็นสัดส่วนเวลาของหลักสูตรเต็มกับระยะเวลาสูงสุดของภาคที่ศึกษาอยู่ก่อน และนำสัดส่วนนี้ไปใช้กับระยะเวลาสูงสุดของภาคที่จะเข้าศึกษาใหม่

ข้อ ๑๙ นักศึกษาที่ศึกษาระดับปริญญาเอกที่ศึกษาครบตามโครงสร้างหลักสูตรและสอบผ่านวิทยานิพนธ์เรียบร้อยแล้วแต่จำเป็นต้องรอการตอบรับการตีพิมพ์บทความวิจัยในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ นักศึกษาอาจขอขยายระยะเวลาการศึกษาตามข้อ ๑๗ เพื่อรอผลการตอบรับการตีพิมพ์ต่อไปได้ โดยยื่นคำร้องต่อคณบดีเพื่อรายงานเสนอความเห็นต่ออธิการบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติและรายงานสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบ

ในการขอขยายระยะเวลาในวรรคหนึ่ง นักศึกษาต้องมีหลักฐานการส่งผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์ประกอบคำขอและต้องรักษาสภาพการเป็นนักศึกษาในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ขยายระยะเวลาการศึกษาด้วย

ข้อ ๒๐ นักศึกษาที่ใช้เวลาศึกษาเกินกว่าระยะเวลาตามข้อ ๑๗ และไม่ได้รับการขยายเวลาตามข้อ ๑๙ ต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

หมวด ๔

การรับเข้าศึกษา

ข้อ ๒๑ การคัดเลือกเข้าเป็นนักศึกษาในหลักสูตรวิชาใดให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคัดเลือกเข้าศึกษาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตรวิชานั้น

หลักเกณฑ์และวิธีการรับสมัครและคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดโดยออกเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

นอกจากการคัดเลือกตามวรรคหนึ่งและวรรคสองแล้ว คณะอาจารย์บุคคลเข้าศึกษาโดยวิธีการอื่นที่ได้รับความเห็นชอบจากอธิการบดี

ข้อ ๒๒ นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติทั่วไปและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังนี้

(๑) สำเร็จการศึกษาขั้นต่ำตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตร

(๒) ไม่เป็นผู้ป่วยหรืออยู่ในสภาวะที่จะเป็นอุปสรรคร้ายแรงต่อการศึกษา

(๓) ไม่เป็นผู้ประพฤติผิดศีลธรรมอันดีหรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสียอย่างร้ายแรง

(๔) ต้องไม่เคยถูกตัดชื่อออกจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นเพราะมีความผิด

ทางวินัย ภายในระยะเวลา ๑๐ ปี ก่อนการสมัครเข้าเป็นนักศึกษา

นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามวรรคหนึ่ง ผู้ที่จะเข้าศึกษาในหลักสูตรการศึกษาใด ต้องมีคุณสมบัติเฉพาะตามข้อกำหนดหลักสูตรที่เข้าศึกษาและตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยการรับเข้าศึกษาด้วย

ข้อ ๒๓ การกำหนดคุณสมบัติตาม ข้อ ๒๒ (๑) ในข้อกำหนดหลักสูตรให้เป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข้อ ๒๔ นักศึกษาที่อยู่ระหว่างศึกษาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัย จะเข้าศึกษาในอีก หลักสูตรของมหาวิทยาลัยมิได้ เว้นแต่การศึกษาในหลักสูตรเดิมจะไม่เป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ในหลักสูตรที่จะเข้าศึกษา อธิการบดีอาจอนุมัติให้เข้าศึกษาได้อีกหลักสูตรหนึ่ง

หมวด ๕

การขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษา

ข้อ ๒๕ ผู้ที่ผ่านการรับเข้าศึกษาต้องขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการ ที่นายทะเบียนกำหนด ภายใน ๑๔ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา เว้นแต่กรณีมีเหตุผลความจำเป็น นายทะเบียนอาจอนุญาตผ่อนผันการขึ้นทะเบียนได้ แต่ต้องไม่เกินภาคการศึกษาที่ ๑ ของปีการศึกษา แรก

ผู้ที่ผ่านการรับเข้าศึกษาโดยใช้วุฒิการศึกษาจากต่างประเทศต้องยื่นใบสำคัญแสดงวุฒิ การศึกษาต่อคณะในวันขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาด้วย แต่หากยังไม่สามารถนำส่งได้นายทะเบียนอาจ ผ่อนผันให้นำมาส่งในภายหลัง แต่ต้องไม่เกินภาคการศึกษาที่ ๑ ของปีการศึกษาแรก หากพ้น กำหนดเวลาที่ผ่อนผันให้แล้วยังไม่อาจนำส่งได้ให้นายทะเบียนเพิกถอนการขึ้นทะเบียนการเป็นนักศึกษา

ข้อ ๒๖ ผู้ที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาสังกัดหลักสูตรใดแล้วจะย้ายหลักสูตรมิได้ เว้นแต่จะมี เหตุผลและความจำเป็น ให้นักศึกษายื่นคำร้องพร้อมแสดงเหตุผลต่อคณบดีเพื่อขออนุมัติจาก คณะกรรมการประจำคณะ

การขอย้ายหลักสูตรจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการประจำคณะของ หลักสูตรที่จะขอย้ายไปศึกษา และให้นับระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่การศึกษาในหลักสูตรเดิมด้วย

เมื่อได้รับความเห็นชอบตามวรรคสองแล้วให้นับระยะเวลาการศึกษาตั้งแต่เป็นนักศึกษา ในหลักสูตรเดิมด้วย

ข้อ ๒๗ หากมีการตรวจพบว่าผู้ซึ่งได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาไม่มีคุณสมบัติหรือมีลักษณะ ต้องห้ามตามข้อ ๒๒ หรือได้ใช้เอกสารหลักฐานประกอบการขึ้นทะเบียนอันเป็นเท็จ ให้นายทะเบียน เสนอต่ออธิการบดีเพิกถอนการขึ้นทะเบียนการเป็นนักศึกษาผู้นั้น

หากมีกรณีตามวรรคหนึ่งปรากฏขึ้นกับผู้สำเร็จการศึกษาไปแล้ว ให้อธิการบดีเสนอต่อ สภามหาวิทยาลัยเพิกถอนปริญญาบัตรของผู้นั้น

หมวด ๖

การลงทะเบียนเรียน

ข้อ ๒๘ มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการลงทะเบียนศึกษารายวิชาและวิทยานิพนธ์ สำหรับแต่ละภาคการศึกษาให้เสร็จก่อนวันเปิดภาคการศึกษานั้น

ในกรณีที่มีเหตุผลสมควร คณบดีอาจออกประกาศคณะองคการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือจำกัดจำนวนนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชาใดวิชาหนึ่งก็ได้

การงดการสอนในรายวิชาที่มีนักศึกษาลงทะเบียนไว้แล้ว ต้องกระทำภายใน ๗ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา หรือ ๔ วันนับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน

ข้อ ๒๙ การลงทะเบียนเรียนในวิชาต่างๆ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตร โดยอาจมีเงื่อนไขที่ต้องผ่านก่อนสำหรับการลงทะเบียนบางรายวิชาในกรณีมีเหตุจำเป็นอันสมควร มีข้อยกเว้นได้ตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ให้นักศึกษาดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิการบดีกำหนดโดยออกเป็นประกาศของมหาวิทยาลัย

หากนักศึกษามีหนี้สินใดๆ กับมหาวิทยาลัย จะต้องชำระให้เสร็จสิ้นเสียก่อนจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนเรียนได้ เว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากอธิการบดี

ภายหลังจากนักศึกษาลงทะเบียนเรียนแล้ว นักศึกษาต้องดำเนินการตรวจสอบผลการลงทะเบียนของตนเองด้วยภายในระยะเวลาที่เหมาะสม

นักศึกษาลงทะเบียนเรียนรายวิชาไม่ทันกำหนดการตามวรรคหนึ่งอาจขอลงทะเบียนเรียนล่าช้าได้ภายใน ๑๔ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา หรือ ๗ วัน นับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน

การลงทะเบียนเรียนล่าช้าต้องชำระเบี้ยปรับเป็นรายวันในอัตราตามประกาศมหาวิทยาลัย ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา เว้นแต่กรณีที่มีใช้ความผิดของนักศึกษา นักศึกษาอาจยื่นคำร้องต่อคณบดีเพื่อเสนอขออธิการบดีอนุมัติให้ยกเว้นเบี้ยปรับการลงทะเบียนล่าช้า

ข้อ ๓๐ นักศึกษาหลักสูตรแบบเต็มเวลาให้ลงทะเบียนเรียน ในแต่ละภาคการศึกษาได้ไม่ต่ำกว่า ๖ หน่วยกิตและไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต หรือในแต่ละภาคฤดูร้อนได้ไม่เกิน ๖ หน่วยกิต ยกเว้นวิชาฝึกภาคปฏิบัติให้ลงทะเบียนได้ไม่เกิน ๙ หน่วยกิต

นักศึกษาศิลปกรรมแบบไม่เต็มเวลาให้ลงทะเบียนเรียนในแต่ละภาคการศึกษาได้ไม่ต่ำกว่า ๓ หน่วยกิตและไม่เกิน ๑๒ หน่วยกิต หรือในแต่ละภาคฤดูร้อนได้ไม่เกิน ๓ หน่วยกิต เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากคณบดีเป็นกรณีพิเศษอาจลงทะเบียนเรียนเกินกว่า ๓ หน่วยกิตแต่ต้องไม่เกิน ๖ หน่วยกิตก็ได้

การนับจำนวนหน่วยกิตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้อยู่ภายใต้หลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) มิให้นับจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่นักศึกษารับการยกเว้นโดยผ่านการทดสอบการวัดผล หรือการเทียบโอนรายวิชา

(๒) จำนวนหน่วยกิตที่จะลงทะเบียนเรียนได้สูงสุด ให้นับหน่วยกิตของรายวิชาในหลักสูตร วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ ฝึกภาคปฏิบัติ ตลอดจนรายวิชาเสริมหลักสูตรพื้นฐาน

ที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต รายวิชาเสริมความรู้โดยไม่วัดผลการศึกษารายวิชาภาษาอังกฤษตามเงื่อนไขการรับปริญญาและข้อกำหนดของหลักสูตร และรายวิชาที่ลงทะเบียนในสถาบันอุดมศึกษาอื่นที่ได้รับอนุมัติตามข้อ ๓๖ ด้วย

(๓) จำนวนหน่วยกิตที่จะลงทะเบียนเรียนได้ต่ำสุดมิให้นับหน่วยกิตของรายวิชาเสริมหลักสูตรพื้นฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดให้ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต รายวิชาเสริมความรู้โดยไม่วัดผลการศึกษา และวิชาภาษาอังกฤษเพื่อให้เป็นไปตามเงื่อนไขการรับปริญญาและข้อกำหนดของหลักสูตร

ข้อ ๓๑ นักศึกษาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาน้อยกว่าจำนวนตามข้อ ๓๐ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาจนเหลือจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาตามหลักสูตรน้อยกว่าจำนวนตามข้อ ๓๐

(๒) เจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุร้ายแรงและจำเป็นต้องใช้เวลาเพื่อการรักษาพยาบาลหรือฟื้นฟูร่างกาย โดยได้รับอนุมัติจากคณบดี

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่นักศึกษาสอบผ่านข้อเขียนทั้งหมดแล้ว นักศึกษาสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์หรือฝึกภาคปฏิบัติตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตรได้ทั้งหมด

ข้อ ๓๓ นักศึกษาในหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและระดับปริญญาโทที่ศึกษาในรายวิชาที่เป็นรายวิชาบังคับของหลักสูตร ได้อักษรไม่ต่ำกว่า C หรือ S จะลงทะเบียนในรายวิชานั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่ข้อกำหนดหลักสูตรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

นักศึกษาได้อักษรต่ำกว่า C หรือ U ในรายวิชาที่เป็นรายวิชาบังคับของหลักสูตรให้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นได้อีกหนึ่งครั้ง หากในการลงทะเบียนเรียนครั้งหลังยังได้อักษรต่ำกว่า C หรือ U อีก ต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

นักศึกษาที่ได้อักษรต่ำกว่า C หรือ U ในรายวิชาเลือกของหลักสูตร ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นซ้ำอีกจนกว่าจะได้อักษร C ขึ้นไป หรือ S หรืออาจลงทะเบียนเรียนในรายวิชาอื่นที่เป็นรายวิชาเลือกของหลักสูตรแทนก็ได้

ข้อ ๓๔ นักศึกษาในหลักสูตรระดับปริญญาเอกที่ศึกษาในรายวิชาที่เป็นรายวิชาบังคับของหลักสูตร ได้อักษรไม่ต่ำกว่า B หรือ S จะลงทะเบียนในรายวิชานั้นอีกไม่ได้ เว้นแต่ข้อกำหนดหลักสูตรกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

นักศึกษาได้อักษรต่ำกว่า B หรือ U ในรายวิชาที่เป็นรายวิชาบังคับของหลักสูตรให้ลงทะเบียนเรียนในรายวิชานั้นได้อีกเพียง ๑ ครั้ง หากในการลงทะเบียนเรียนครั้งหลังยังได้อักษรต่ำกว่า B หรือ U อีก ต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา

นักศึกษาที่ได้อักษรต่ำกว่า B หรือ U ในรายวิชาเลือกของหลักสูตร ให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชานั้นซ้ำอีกจนกว่าจะได้อักษร B ขึ้นไป หรือ S หรืออาจลงทะเบียนเรียนในรายวิชาอื่นที่เป็นรายวิชาเลือกของหลักสูตรแทนก็ได้

ข้อ ๓๕ นักศึกษาผู้ใดไม่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาใดและไม่ได้ขอลาพักการศึกษาตามข้อ ๔๖ ให้ถอนชื่อนักศึกษาผู้นั้นออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๓๖ อธิการบดีโดยข้อเสนอของคณบดีอาจอนุมัติให้นักศึกษาไปลงทะเบียนเรียนในรายวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาอื่นเปิดสอนโดยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรของนักศึกษาผู้นั้นได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) มหาวิทยาลัยมีข้อตกลงในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาที่นักศึกษาไปศึกษา
- (๒) นักศึกษามีข้อตกลงรับทุนเพื่อไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่นจากส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ หน่วยงานภาคประชาชน หรือองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร
- (๓) นักศึกษามีความประสงค์จะไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาอื่น

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่มหาวิทยาลัยมีข้อตกลงในโครงการแลกเปลี่ยนนักศึกษากับสถาบันอุดมศึกษาอื่น หรือมีข้อตกลงระหว่างมหาวิทยาลัยหรือหน่วยงานอื่นที่มีวัตถุประสงค์ให้มหาวิทยาลัยหรือคณะบุคคลเข้าศึกษาในรายวิชาของมหาวิทยาลัยหรือคณะ อธิการบดีอาจอนุมัติให้ผู้ซึ่งมิได้เป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยลงทะเบียนเรียนในรายวิชาของมหาวิทยาลัยก็ได้

ผู้ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาของมหาวิทยาลัยตามวรรคหนึ่ง ต้องชำระค่าธรรมเนียมในอัตราตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อ ๓๘ ให้อธิการบดีมีอำนาจพิจารณาเรื่องการลงทะเบียนเรียนซึ่งเกินกว่าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ เฉพาะกรณีที่มีเหตุอันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

หมวด ๗

การเพิ่มและการถอนรายวิชา

ข้อ ๓๙ การขอเพิ่มรายวิชาภายหลังจากที่ได้ลงทะเบียนเรียนแล้ว ให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วัน นับแต่วันเปิดภาคการศึกษาหรือภายใน ๗ วันนับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน เว้นแต่ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรคณบดีอาจอนุมัติให้เพิ่มรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวได้ แต่ต้องไม่เกิน ๑๔ วันก่อนวันปิดภาคการศึกษาหรือภาคฤดูร้อนแล้วแต่กรณี ทั้งนี้ ต้องมีเวลาเรียนครบตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๑

การขอเพิ่มรายวิชาตามวรรคหนึ่งต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอนในรายวิชานั้นก่อน

ข้อ ๔๐ การขอถอนรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้แล้วให้กระทำได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) การขอถอนรายวิชาภายใน ๑๔ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา หรือภายใน ๗ วันนับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน เพื่อการนี้ให้ลบรายวิชานั้นออก
- (๒) การขอถอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (๑) แต่ไม่เกิน ๑๐ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาหรือ ๔ สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน เพื่อการนี้ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชานั้น
- (๓) การขอถอนรายวิชาเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (๒) แต่ไม่เกิน ๑๔ วันก่อนปิดภาคการศึกษาหรือภาคฤดูร้อน ทั้งนี้ จะกระทำได้เมื่อมีเหตุผลความจำเป็น โดยได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอนและคณบดี เพื่อการนี้ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชานั้น

การขอถอนรายวิชาจนเหลือหน่วยกิตของภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนนั้นน้อยกว่าจำนวนหน่วยกิตต่ำสุดตามข้อ ๓๐ จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นและได้รับอนุมัติจากคณบดี

ข้อ ๔๑ ให้อธิการบดีมีอำนาจพิจารณาเรื่องการเพิ่มและถอนรายวิชาซึ่งเกินกว่าเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ เฉพาะกรณีที่มีเหตุอันเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย

หมวด ๔

การเทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิต และการเทียบโอนความรู้

ข้อ ๔๒ นักศึกษาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น อาจขอเทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิตที่มีเนื้อหาของรายวิชาเทียบเท่าและมีเกณฑ์การประเมินผลหรือวัตถุประสงค์มาตรฐานเทียบเท่ากับรายวิชาในหลักสูตรที่ศึกษาอยู่ได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(๑) ต้องมีเวลาศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ปีการศึกษา

(๒) ให้เทียบโอนได้ไม่เกินหนึ่งในสามของจำนวนหน่วยกิตรวมทั้งหลักสูตร เว้นแต่ในกรณีนักศึกษาที่ศึกษาในหลักสูตรปริญญาโทต่อยอดจากการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตของมหาวิทยาลัยในสาขาวิชาเดียวกัน ให้เทียบโอนรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตได้ไม่เกินร้อยละ ๔๐ ของจำนวนหน่วยกิตรายวิชาทั้งหมด

(๓) รายวิชาที่จะขอเทียบโอน ต้องมีใช้รายวิชาในหลักสูตรที่นักศึกษาผู้นั้นถูกถอนชื่อจากทะเบียนนักศึกษา ยกเว้นกรณีนักศึกษาระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเพราะพ้นกำหนดเวลาศึกษาตามข้อบังคับนี้หรือตามข้อกำหนดของหลักสูตร แต่ได้ศึกษารายวิชา (course work) ครบตามข้อกำหนดของหลักสูตรแต่ยังไม่ครบเงื่อนไขที่จะได้รับการเสนอชื่อเพื่อรับปริญญา

(๔) รายวิชาที่จะขอเทียบโอนต้องศึกษามาแล้วไม่เกิน ๕ ปีนับจากปีที่ลงทะเบียนเรียนจนถึงวันที่ขอเทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิต ยกเว้นกรณีนักศึกษาของมหาวิทยาลัยที่กลับเข้ามาศึกษาในหลักสูตรเดิม

(๕) รายวิชาที่จะขอเทียบโอนต้องมีผลการศึกษาระดับ B ขึ้นไป หรือเทียบเท่า ยกเว้นกรณีของนักศึกษาซึ่งไปศึกษาที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาอื่น ในโครงการความร่วมมือผลิตบัณฑิตร่วมกัน หรือโครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการให้เทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิตตามผลการศึกษาที่ได้

(๖) รายวิชาที่จะขอเทียบโอนต้องเป็นรายวิชาที่เรียนในระดับบัณฑิตศึกษา และเทียบได้เฉพาะหน่วยกิตรายวิชา (course work) เท่านั้น

นอกจากหลักเกณฑ์ตามวรรคหนึ่ง คณบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะอาจกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และรายละเอียดการเทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิตที่แตกต่างจากความในวรรคหนึ่งก็ได้ โดยทำเป็นประกาศคณะและรายงานให้อธิการบดีเพื่อทราบ

ข้อ ๔๓ ให้คณบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะเป็นผู้มีอำนาจอนุมัติการเทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิตตามหมวดนี้

ข้อ ๔๔ ให้บันทึกผลการศึกษาในรายวิชาที่ได้รับการอนุมัติให้เทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิต ดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับกรณีนักศึกษาที่ไปศึกษาตามโครงการความร่วมมือผลิตบัณฑิตร่วมกัน หรือโครงการแลกเปลี่ยนทางวิชาการ หรือไปศึกษาด้วยตนเองโดยได้รับอนุมัติจากอธิการบดี ให้บันทึกผลการศึกษาตามที่ได้ หรือในรายวิชาที่มีผลการศึกษาได้อักษร B ขึ้นไปอาจบันทึกอักษร ACC ก็ได้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะกำหนดโดยทำเป็นประกาศคณะ

(๒) สำหรับกรณีนักศึกษาอื่นนอกจาก (๑) ให้บันทึกอักษร ACC

ข้อ ๔๕ การเทียบโอนความรู้และการให้หน่วยกิตจากการศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การศึกษาตามหลักสูตรหรือการอบรมเฉพาะด้าน อาจทำได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณบดีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำคณะกำหนดโดยทำเป็นประกาศคณะ และให้บันทึกอักษร ACC ในรายวิชาที่ได้รับการอนุมัติให้เทียบโอนความรู้

คณะอาจดำเนินการตามวรรคหนึ่งโดยจัดให้มีการทดสอบข้อเขียนหรือสอบภาคปฏิบัติก็ได้

หมวด ๙

การสอบประมวลความรู้ การสอบวัดคุณสมบัติ และการสอบภาษาต่างประเทศ

ข้อ ๔๖ การสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาโท ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) การสอบประมวลความรู้ อาจทำได้โดยการสอบข้อเขียน หรือสอบปากเปล่า หรือทั้งสองอย่าง ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตร

(๒) นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติที่จะเข้าสอบประมวลความรู้ตามข้อกำหนดหลักสูตร และยื่นความจำนงต่อคณะเพื่อขอสอบ

(๓) การจัดสอบประมวลความรู้ให้กระทำไม่เกินปีการศึกษาระยะ ๓ ครั้ง

(๔) ให้มีคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ที่คณบดีแต่งตั้ง มีหน้าที่ดำเนินการสอบประมวลความรู้และกำหนดผลการสอบประมวลความรู้

(๕) ผลการสอบให้ได้อักษร P (ผ่าน) หรือ N (ไม่ผ่าน)

(๖) นักศึกษาต้องสอบวัดคุณสมบัติให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายในจำนวนไม่เกิน ๓ ครั้ง เว้นแต่ข้อกำหนดหลักสูตรกำหนดไว้น้อยกว่า ๓ ครั้ง ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรนั้น ทั้งนี้ หากไม่สามารถสอบผ่านได้ต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาและผลการสอบทุกครั้งต้องบันทึกไว้ในใบแสดงผลการศึกษา

ข้อ ๔๗ การสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination) สำหรับนักศึกษาระดับปริญญาเอก ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

(๑) การสอบต้องกระทำโดยการสอบข้อเขียนและสอบปากเปล่า ตามหลักเกณฑ์การสอบที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดของหลักสูตร

(๒) นักศึกษาต้องมีคุณสมบัติที่จะเข้าสอบวัดคุณสมบัติตามข้อกำหนดหลักสูตร และยื่นความจำนงต่อคณะเพื่อขอสอบ

(๓) นักศึกษาต้องสอบวัดคุณสมบัติให้ได้ระดับ P (ผ่าน) ภายในจำนวนไม่เกิน ๓ ครั้ง เว้นแต่ข้อกำหนดหลักสูตรกำหนดไว้น้อยกว่า ๓ ครั้ง ให้เป็นไปตามข้อกำหนดของหลักสูตรนั้น ทั้งนี้ หากไม่สามารถสอบผ่านได้ต้องถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาและผลการสอบทุกครั้งต้องบันทึกไว้ในใบแสดงผลการศึกษา

ข้อ ๔๘ ก่อนการสอบวิทยานิพนธ์ นักศึกษาระดับปริญญาโทและระดับปริญญาเอกต้องได้อักษร P (ผ่าน) ในความรู้ด้านภาษาต่างประเทศที่กำหนดไว้ในหลักสูตร จากกรณีอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษาในรายวิชาภาษาต่างประเทศตามที่หลักสูตรกำหนดจนได้ค่าระดับ P (ผ่าน) ตามหลักเกณฑ์ที่อธิการบดีกำหนดโดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

(๒) ยื่นผลการสอบภาษาต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่อธิการบดีกำหนดโดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

(๓) เป็นนักศึกษาผู้ไม่มีสัญชาติไทยที่ใช้ภาษาทางการเป็นภาษาเดียวกับภาษาที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดหลักสูตร

(๔) เป็นนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรที่สอนโดยใช้ภาษาเดียวกับภาษาที่หลักสูตรกำหนดให้สอบผ่านก่อนการสำเร็จการศึกษา ในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี นับจากวันที่สำเร็จการศึกษาถึงวันที่สมัครเข้าศึกษา

หมวด ๑๐

การทำและการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ การค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๔๙ นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท แผน ก ๑ ตามข้อ ๑๒ (๑) สามารถลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท แผน ก ๒ ตามข้อ ๑๒ (๒) จะลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้เมื่อมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา หรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ และมีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขของหลักสูตร

(๒) ในกรณีที่หลักสูตรกำหนดให้มีการสอบประมวลความรู้ นักศึกษาต้องสอบประมวลความรู้ให้ได้ระดับ P (ผ่าน)

ข้อ ๕๐ นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกแบบ ๑ ตามข้อ ๑๓ (ก) สามารถลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้ตั้งแต่ภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษา

นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกแบบ ๒ ตามข้อ ๑๓ (ข) จะลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ได้เมื่อมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษา หรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ และมีคุณสมบัติครบตามเงื่อนไขของหลักสูตร

(๒) สอบวัดคุณสมบัติให้ได้ระดับ P (ผ่าน)

ข้อ ๕๑ กรณีที่นักศึกษาได้หน่วยกิตสะสมของรายวิชาครบถ้วนตามหลักสูตรแล้ว แต่ยังคงลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระไม่ได้ เพราะยังมีคุณสมบัติไม่ครบตาม ข้อ ๔๙ และ ข้อ ๕๐ นักศึกษาผู้นั้นต้องรักษาสถานภาพนักศึกษา และชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพนักศึกษาทุกภาคการศึกษาที่ไม่มีการลงทะเบียน

การรักษาสถานภาพให้นักศึกษาทำเป็นหนังสือยื่นต่อคณะ

ข้อ ๕๒ การสอบวิทยานิพนธ์ ให้คณบดีแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อทำหน้าที่แนะนำการเขียนวิทยานิพนธ์แก่นักศึกษา

เมื่อนักศึกษาจัดทำเค้าโครงวิทยานิพนธ์เสร็จแล้ว ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ อย่างน้อย ๓ คน ในกรณีที่ เป็นหลักสูตรระดับปริญญาโท และอย่างน้อย ๕ คน ในกรณีที่ เป็นหลักสูตรระดับปริญญาเอก ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อร่วมกันสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์โดยมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ของสกอ.

เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เห็นว่านักศึกษาพร้อมที่จะเสนอวิทยานิพนธ์ ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์จากบุคคลในวรรคก่อน

การแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ตามความในวรรคก่อนจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น

ข้อ ๕๓ คุณสมบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข้อ ๕๔ การสอบวิทยานิพนธ์ จะต้องมีการสอบวิทยานิพนธ์ครบทุกคนจึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์ ถ้ากรรมการไม่ครบให้เลื่อนการสอบออกไป

ในกรณีที่ มีเหตุผลความจำเป็นคณบดีอาจมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ใหม่ หรือแต่งตั้งเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๕๕ การวัดผลวิทยานิพนธ์ให้แบ่งเป็น ๒ ระดับ คือ ระดับ S (ใช้ได้) และระดับ U (ใช้ไม่ได้) โดยวิทยานิพนธ์ที่ได้รับระดับ S จะต้องได้มติเป็นเอกฉันท์จากคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๕๖ นักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท แผน ข ตามข้อ ๑๒ (ข) จะลงทะเบียนทำสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระได้เมื่อศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาหรือมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต โดยได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ และมีคุณสมบัติครบตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

ข้อ ๕๓ การสอบสารนิพนธ์ หรือการสอบค้นคว้าอิสระ ให้คณบดีแต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ เพื่อทำหน้าที่แนะนำการเขียนสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระให้นักศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระและคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

ข้อ ๕๔ เมื่อนักศึกษาจัดทำเค้าโครงสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระเสร็จแล้ว ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ อย่างน้อย ๒ คน ซึ่งจะต้องประกอบด้วยอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระที่เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก เพื่อร่วมกันสอบเค้าโครงสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระโดยมีคุณสมบัติเป็นไปตามเกณฑ์ของสกอ.

เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระเห็นว่านักศึกษาพร้อมที่จะเสนอสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้คณบดีแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระจากบุคคลในวรรคก่อน

การแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระตามความในวรรคก่อนจะกระทำได้เฉพาะกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็น

ข้อ ๕๕ การสอบสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ จะต้องมีการสอบสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระครบทุกคนจึงจะถือว่าการสอบนั้นมีผลสมบูรณ์ ถ้ากรรมการไม่ครบให้เลื่อนการสอบออกไป

ในกรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นคณะอาจมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงกรรมการสอบสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระใหม่หรือแต่งตั้งเพิ่มเติมก็ได้

ข้อ ๖๐ การวัดผลสารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามข้อกำหนดหลักสูตร

ข้อ ๖๑ หลักเกณฑ์และวิธีการสอบ เค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามที่อธิการบดีกำหนดโดยออกเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๒ การจัดทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามแบบที่อธิการบดีโดยข้อเสนอของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์โดยทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

ข้อ ๖๓ เมื่อนักศึกษาได้ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ของนักศึกษาได้ตามที่เห็นสมควร และเมื่อสิ้นภาคการศึกษาให้รายงานและส่งผลการประเมินความก้าวหน้าให้คณบดี เพื่อจัดส่งให้สำนักงานทะเบียนนักศึกษابันทักผลไว้ในใบแสดงผลการศึกษาเป็นรายภาคการศึกษา

ในกรณีที่มีเหตุผลจำเป็นเพื่อประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระของนักศึกษา คณบดีอาจแต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ประเมินร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระด้วยก็ได้

หลักเกณฑ์การประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตามประกาศของแต่ละคณะหรือประกาศของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ต้องประกาศให้นักศึกษาทราบล่วงหน้า

ข้อ ๖๔ ผลการประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้ประเมินด้วยอักษรอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

(๑) “NP” (No Progress) หมายถึง ไม่มีความก้าวหน้า จำนวนหน่วยกิตที่ได้ มีค่าเป็น ๐ (ศูนย์)

(๒) “U” (Unsatisfactory) หมายถึง นักศึกษาได้รับหน่วยกิตครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตร แต่ผลการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ คือ “ใช้ไม่ได้”

(๓) “F” (Failure) หมายถึง นักศึกษาได้รับหน่วยกิตครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตรที่มีเกณฑ์การประเมินเป็นค่าระดับคะแนน แต่ผลการสอบสารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ คือ “สอบตก”

(๔) “SP” (Satisfactory and Progress) หมายถึง มีความก้าวหน้า โดยระบุจำนวนหน่วยกิตของนักศึกษาแต่ละคนตามความก้าวหน้าของผลงานในแต่ละภาคการศึกษา แต่ไม่เกินจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียน

(๕) “S” (Satisfactory) หมายถึง นักศึกษาได้รับหน่วยกิตครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดในหลักสูตร และผลการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ คือ “ใช้ได้”

ข้อ ๖๕ นักศึกษาที่ได้รับผลการประเมินความก้าวหน้าเป็นอักษร NP ติดต่อกัน ๒ ครั้ง ในการลงทะเบียนครั้งต่อไปจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหรือคณะกรรมการสอบ

ในกรณีที่มีการลาพักการศึกษาในภาคการศึกษาต่อจากภาคการศึกษาที่ได้อักษร NP และในภาคการศึกษาถัดจากภาคการศึกษาที่ลาพักการศึกษา ยังได้อักษร NP อีก ให้ถือว่าเป็นการได้อักษร NP ๒ ครั้งติดต่อกัน

ข้อ ๖๖ ในกรณีที่ผลการประเมินผลความก้าวหน้าของนักศึกษาที่ได้อักษร NP ให้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งดังนี้

(๑) ในกรณีที่ยังไม่มี การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ หรือคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระพิจารณาตรวจสอบหาสาเหตุและแจ้งให้นักศึกษาทราบ

(๒) ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาตรวจสอบหาสาเหตุและแจ้งให้นักศึกษาทราบ

(๓) ในกรณีที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว ให้คณะกรรมการดังกล่าวพิจารณาตรวจสอบหาสาเหตุและแจ้งให้นักศึกษาทราบ

ในกรณีที่การได้อักษร NP เกิดจากความไร้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญในหัวข้อเรื่องของนักศึกษาหรืออาจารย์ที่ปรึกษา หรือไม่ตรงกับประเด็นตามความสนใจหรือความถนัดของนักศึกษา

คณบดีโดยข้อเสนอของนักศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ หรือผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาอาจพิจารณาแก้ไขโดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(๑) เปลี่ยนหัวข้อเรื่องวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

(๒) เปลี่ยนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

(๓) ยกเลิกหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ หรือคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๖๗ นักศึกษาที่ได้รับผลการสอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เป็นอักษร U หรือ F ต้องถูกถอนชื่อ (Dismissed) ออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ ๖๘ นักศึกษาที่สอบวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระผ่าน ไม่ว่าจะมีส่วนแก้ไขแก้ไขตามความเห็นของคณะกรรมการสอบหรือไม่ก็ตาม และเป็นนักศึกษาที่ได้หน่วยกิตครบตามข้อกำหนดหลักสูตร ต้องส่งเล่มฉบับสมบูรณ์ให้คณะภายใน ๑ ภาคการศึกษาถัดไป โดยระยะเวลาการศึกษารวมต้องไม่เกินระยะเวลาตลอดหลักสูตรที่กำหนดไว้ในข้อบังคับ

หมวด ๑๑

อักษรแสดงผลการศึกษา

ข้อ ๖๙ ผลการศึกษาของแต่ละรายวิชา แบ่งออกเป็นสองประเภทดังนี้

(๑) ผลการศึกษารายวิชาที่มีค่าระดับและนำมาคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ย มีอักษร ความหมาย และค่าระดับดังนี้

อักษร	ความหมาย	ความหมายภาษาอังกฤษ	ค่าระดับ
A	ผลการประเมินขั้นสูงเลิศ	Excellent	๔.๐๐
A-	ผลการประเมินค่อนข้างสูงเลิศ	Almost Excellent	๓.๖๗
B+	ผลการประเมินขั้นดีมาก	Very Good	๓.๓๓
B	ผลการประเมินขั้นดี	Good	๓.๐๐
B-	ผลการประเมินค่อนข้างดี	Fairly Good	๒.๖๗
C+	ผลการประเมินขั้นดีพอใช้	Almost Good	๒.๓๓
C	ผลการประเมินขั้นพอใช้	Fair	๒.๐๐
D	ผลการประเมินขั้นอ่อน	Poor	๑.๐๐
F	ผลการประเมินขั้นตก	Failed	๐

(๒) ผลการศึกษาที่ไม่มีค่าระดับและไม่นำมาคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ย มีอักษรและความหมาย ดังนี้

อักษร	ความหมาย	ความหมายภาษาอังกฤษ
P	ผ่าน	Pass
N	ไม่ผ่าน	Not Pass

อักษร	ความหมาย	ความหมายภาษาอังกฤษ
S	ใช้ได้	Satisfactory
U	ใช้ไม่ได้	Unsatisfactory
ACC	ได้รับยกเว้นรายวิชาโดยผ่านการทดสอบเทียบความรู้หรือใช้ผลการสอบในรายวิชาที่นับหน่วยกิตหรือได้รับการเทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิต	Accreditation
I	การวัดผลไม่สมบูรณ์	Incomplete
W	การถอนรายวิชาโดยได้รับอนุมัติ	Withdraw
AUD	การศึกษาโดยไม่วัดผลการศึกษา	Audit

ข้อ ๓/๐ อักษร P หรือ N ให้ใช้ได้ ในรายวิชาของหลักสูตรที่กำหนดให้มีผลการศึกษาสำหรับรายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต

ผลการศึกษาระดับผ่าน ให้ใช้อักษร P และระดับไม่ผ่าน ให้ใช้อักษร N

ในกรณีที่นักศึกษาต้องศึกษาวิชาเสริมหลักสูตร ถ้านักศึกษาผู้นั้นสอบได้ตั้งแต่ระดับ C ให้ถือว่าสอบได้ระดับ P ถ้าได้ต่ำกว่าระดับ C ให้ถือว่าได้ระดับ N ในวิชานั้น

ข้อ ๓/๑ การวัดผลการศึกษาของนักศึกษาทุกรายวิชาทุกครั้งต้องบันทึกไว้ในระเบียบวันแต่วิชาภาษาต่างประเทศซึ่งจะบันทึกเมื่อนักศึกษาสอบได้ระดับ P (ผ่าน) หรือเมื่อการสอบครั้งนั้นเป็นการสอบครั้งสุดท้ายของนักศึกษาเท่านั้น

ข้อ ๓/๒ อักษร S หรือ U ให้ใช้ได้ ในรายวิชาของหลักสูตรที่นับหน่วยกิตและกำหนดให้มีผลการศึกษาเป็นระดับใช้ได้ หรือระดับใช้ไม่ได้

ผลการศึกษาระดับใช้ได้ ให้ใช้อักษร S และระดับใช้ไม่ได้ ให้ใช้อักษร U

ข้อ ๓/๓ อักษร ACC ให้ใช้ในรายวิชาที่ให้นักศึกษาสามารถนำผลการทดสอบเทียบความรู้หรือคะแนนการทดสอบอื่นมาใช้แทนการศึกษาในรายวิชานั้นได้ หรือได้รับการเทียบโอนรายวิชาและหน่วยกิต

อักษร ACC ให้ใช้ในรายวิชาที่นำมาับหน่วยกิต

ข้อ ๓/๔ อักษร I ให้ใช้กับรายวิชาที่การวัดผลการศึกษายังไม่สมบูรณ์ และเป็นการบันทึกไว้เป็นการชั่วคราว

นักศึกษาที่ได้อักษร I ในรายวิชาใด ให้อาจารย์ผู้สอนดำเนินการวัดผลในรายวิชานั้นให้แล้วเสร็จภายใน ๘๐ วันนับแต่วันปิดภาคการศึกษา แต่หากไม่สามารถดำเนินการวัดผลได้ทันโดยที่ไม่ใช้ความผิดของอาจารย์ผู้สอน ให้อาจารย์ผู้สอนกำหนดผลการศึกษาของนักศึกษาผู้นั้นจากคะแนนสอบหรือคะแนนการวัดผลการศึกษาโดยวิธีการอื่นเท่าที่นักศึกษาผู้นั้นมีอยู่

เมื่อพ้น ๘๐ วันนับแต่วันปิดภาคการศึกษา หากยังไม่มีการดำเนินการตามวรรคสอง ให้บันทึกอักษร W

ข้อ ๗๕ อักษร W ให้ใช้ได้ในการณื่อดังต่อไปนี้

(๑) ในรายวิชาที่นักศึกษาได้อักษร I และอาจารย์ผู้สอนยังไม่ได้กำหนดผลการศึกษากายใน ๙๐ วันนับแต่วันปิดภาคการศึกษา

(๒) ในรายวิชาที่นักศึกษาขาดสอบโดยมีเหตุผลอันสมควร และได้รับอนุมัติจากคณบดีหรืออธิการบดีแล้วแต่กรณี

(๓) ได้รับอนุมัติให้ถอนรายวิชาตามข้อ ๔๐ (๒) และ ๔๐ (๓)

(๔) ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๔๘ (๒) และ ๔๘ (๓)

ในการณื่อดัง (๒) นักศึกษาต้องยื่นคำร้องขออนุมัติเพื่อบันทึกอักษร W ต่อคณบดีผ่านอาจารย์ผู้สอนภายใน ๑๐ วันนับแต่วันสอบ หากยื่นคำร้องเมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวและคณบดีเห็นว่ามิใช่เหตุผลอันสมควรให้รายงานเสนออธิการบดีเพื่อพิจารณาอนุมัติ

ข้อ ๗๖ อักษร AUD กระทำได้ในรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนเพื่อการเสริมความรู้โดยไม่ต้องมีการวัดผล และมีเวลาเรียนในรายวิชานั้นตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๔๑ หรือตามข้อกำหนดของหลักสูตรและรายวิชา

นักศึกษาที่ประสงค์จะลงทะเบียนเพื่อเสริมความรู้ต้องได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการโครงการหรือผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาและอาจารย์ผู้สอน และชำระค่าธรรมเนียมตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา

เมื่อลงทะเบียนเรียนในรายวิชาเพื่อการเสริมความรู้โดยไม่ต้องมีการวัดผลแล้ว จะขอเปลี่ยนแปลงเป็นการลงทะเบียนเพื่อวัดผลการศึกษาได้ภายใน ๑๔ วันนับแต่วันปิดภาคการศึกษา หรือ ๗ วันนับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อนโดยต้องได้รับอนุมัติจากคณบดี เมื่อพ้นกำหนดเวลานี้แล้วจะกระทำมิได้

ห้ามมิให้ลงทะเบียนเรียนเพื่อวัดผลการศึกษาในรายวิชาที่ได้อักษร AUD แล้วซ้ำอีก เว้นแต่กรณีการย้ายหลักสูตรและรายวิชานั้นเป็นรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรที่ย้ายเข้า

ข้อ ๗๗ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมสำหรับการศึกษาตามหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต และระดับปริญญาโทให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่นักศึกษาได้ระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า C เท่านั้น

รายวิชาที่นักศึกษาได้ระดับต่ำกว่า C ไม่ว่าจะป็นรายวิชาบังคับหรือรายวิชาเลือก ให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นและระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมทุกครั้งไป

ข้อ ๗๘ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมสำหรับการศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาเอกให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่นักศึกษาได้ระดับ S หรือระดับไม่ต่ำกว่า B เท่านั้น

รายวิชาที่นักศึกษาได้ค่าระดับต่ำกว่า B ไม่ว่าจะป็นรายวิชาบังคับหรือรายวิชาเลือกให้นำมาคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษานั้นและระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมทุกครั้งไป

ข้อ ๗๙ ในการณื่อดังนักศึกษาต้องศึกษาวิชาใดซ้ำหรือแทนกันตามข้อกำหนดหลักสูตรให้นับจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้นได้เพียงครั้งเดียว

หมวด ๑๒

การวัดผลการศึกษา

ข้อ ๘๐ มหาวิทยาลัยจะจัดให้มีการวัดผลการศึกษาสำหรับรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไว้ในภาคการศึกษาหรือภาคฤดูร้อน

การวัดผลการศึกษาอาจกระทำได้ระหว่างภาคด้วยวิธี รายงานจากหนังสือที่กำหนดให้อ่านงานที่แบ่งกันทำเป็นหมู่คณะ การทดสอบระหว่างภาค การเขียนรายงานประจำรายวิชาหรืออื่นๆ และเมื่อสิ้นภาคการศึกษาจะมีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคนั้น หากไม่มีการสอบไล่เมื่อสิ้นภาคการศึกษาจะต้องมีการวัดผลตามวิธีการที่อาจารย์ผู้สอนกำหนด

ในบางกรณี มหาวิทยาลัยอาจใช้วิธีทดสอบเทียบความรู้แทนการวัดผลการศึกษาตามความในวรรคหนึ่งก็ได้

ข้อ ๘๑ นักศึกษาที่มีเวลาเรียนตลอดภาคการศึกษาในรายวิชาใดไม่ถึงร้อยละ ๗๐ ของเวลาเรียนในรายวิชานั้นทั้งหมดหรือตามที่กำหนดไว้ในรายวิชาหรือข้อกำหนดหลักสูตร ไม่มีสิทธิเข้าสอบไล่ในรายวิชานั้น เว้นแต่มีเหตุผลความจำเป็นอันมิใช่ความผิดของนักศึกษาผู้นั้น คณะบดีอาจอนุญาตให้เข้าสอบไล่ได้เป็นกรณีพิเศษ

การนับเวลาเรียนตามวรรคหนึ่งให้นับการเรียนในรายวิชานั้นทั้งการเรียนภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ การฝึกงาน การฝึกภาคสนาม และการทำโครงการงาน

หมวด ๑๓

การคำนวณคะแนนเฉลี่ย

ข้อ ๘๒ ให้คำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยสำหรับภาคการศึกษาและภาคฤดูร้อนเมื่อสิ้นภาคโดยคำนวณตามวิธีการดังต่อไปนี้

- (๑)ให้นำค่าระดับคะแนนของรายวิชาที่ได้คูณด้วยจำนวนหน่วยกิตของรายวิชานั้น
- (๒)ให้นำผลการคำนวณตาม (๑) ของทุกรายวิชามารวมกัน
- (๓)ให้นำผลการคำนวณตาม (๒) มาหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนเรียนในภาคนั้น
- (๔) ผลการคำนวณตาม (๓) เป็นคะแนนเฉลี่ยสำหรับภาคนั้น

ข้อ ๘๓ การคำนวณระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมให้คำนวณตามวิธีการดังต่อไปนี้

- (๑)ให้นำค่าระดับคะแนนของรายวิชาที่ได้คูณด้วยจำนวนหน่วยกิตของรายวิชาที่ลงทะเบียนไว้ทั้งหมดทุกภาคการศึกษา
- (๒)ให้นำผลการคำนวณตาม (๑) ของทุกรายวิชามารวมกัน
- (๓)ให้นำผลการคำนวณตาม (๒) มาหารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนเรียนไว้ทุกภาคการศึกษาและภาคฤดูร้อน
- (๔) ผลการคำนวณตาม (๓) เป็นคะแนนเฉลี่ยสะสม

ข้อ ๘๔ ในการคำนวณตามข้อ ๘๒ (๔) หรือ ข้อ ๘๓ (๔) หากได้ทศนิยมตำแหน่งที่ ๓ เป็นจำนวนตั้งแต่ ๕ ขึ้นไปให้ปัดเศษขึ้นไป

หมวด ๑๔

สถานภาพทางวิชาการ

ข้อ ๘๕ สถานภาพทางวิชาการของนักศึกษาให้พิจารณาจากผลการคำนวณคะแนนเฉลี่ยสะสมของนักศึกษา เมื่อสิ้นภาคการศึกษาและภาคฤดูร้อนที่เรียน ดังนี้

(๑) นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ๓.๐๐ ขึ้นไปมีสถานภาพทางวิชาการปกติ (Normal)

(๒) นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐ มีสถานภาพทางวิชาการเตือน (Warning)

(๓) นักศึกษาซึ่งอยู่ในสถานภาพทางวิชาการเตือน และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๒.๗๐ ในภาคถัดมา ต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา (Dismissed)

(๔) นักศึกษาซึ่งอยู่ในสถานภาพทางวิชาการเตือน และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐ แต่สูงกว่า ๒.๗๐ ในภาคถัดมา ให้มีสถานภาพทางวิชาการภาวะรอพินิจ (Probation)

(๕) นักศึกษาซึ่งอยู่ในสถานภาพทางวิชาการภาวะรอพินิจ ตาม (๔) ในภาคที่ผ่านมา และมีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐ ในภาคถัดมา ต้องถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา (Dismissed)

หมวด ๑๕

การลาพักการศึกษา

ข้อ ๘๖ นักศึกษาอาจขอลาพักการศึกษาได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ถูกเกณฑ์หรือระดมพลเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

(๒) ได้รับทุนเพื่อไปศึกษา ฝึกอบรม หรือปฏิบัติงานเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ

(๓) เจ็บป่วยหรือประสบอุบัติเหตุร้ายแรงจนจำเป็นต้องพักการศึกษาเพื่อการรักษาพยาบาลหรือฟื้นฟูร่างกายตามใบรับรองแพทย์

(๔) ในกรณีที่มีเหตุผลอันสมควรอื่น

การลาพักการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้นักศึกษายื่นคำร้องต่อคณบดีและให้คณบดีเป็นผู้พิจารณาอนุมัติ เว้นแต่การลาพักการศึกษาเกินกว่า ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกันต้องได้รับการอนุมัติจากอธิการบดี

ข้อ ๘๗ กรณีนักศึกษาไม่ลงทะเบียนเรียนให้ยื่นคำร้องขอลาพักการศึกษาต่อคณบดีภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา

ข้อ ๘๘ ในกรณีที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไว้แล้ว ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่นักศึกษาขอลาพักภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาหรือภายใน ๗ วันแรกของภาคฤดูร้อน ให้ลบบรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้แล้วออก

(๒) ในกรณีที่นักศึกษาขอลาพักเมื่อพ้นกำหนดเวลาตาม (๑) แต่ยังไม่เกิน ๑๐ สัปดาห์แรกของภาคการศึกษาหรือ ๔ สัปดาห์แรกของภาคฤดูร้อน ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้

(๓) ในกรณีที่นักศึกษาขอลาพักเมื่อพ้นกำหนดเวลา ตาม (๒) แต่ก่อนวันปิดภาคการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๔ วัน จะกระทำได้เมื่อมีเหตุผลอันสมควร และต้องได้รับอนุมัติจากอธิการบดี ให้บันทึกอักษร W สำหรับรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้

ข้อ ๘๙ นักศึกษาที่ลาพักการศึกษาก่อนการลงทะเบียนเรียนหรือการลาพักการศึกษาก่อนวันเปิดภาคการศึกษาจะต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสถานภาพ ตามประกาศมหาวิทยาลัย ว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อ ๙๐ คณะจะต้องแจ้งรายชื่อนักศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักให้สำนักงานทะเบียนนักศึกษาทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๙๑ ให้นับรวมเวลาในระหว่างการลาพักการศึกษา เป็นระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๑๓/ ด้วย

หมวด ๑๖

การถูกลงโทษให้พักการศึกษา

ข้อ ๙๒ นักศึกษาที่ถูกลงโทษทางวินัยให้พักการศึกษาในระหว่างภาคการศึกษา ให้ลบรายวิชาที่นักศึกษาผู้นั้นลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ถูกสั่งพักการศึกษาออก และให้บันทึกคำว่าถูกสั่งพักการศึกษา (Suspended) และเปลี่ยนเป็นลาพักการศึกษา (Leave) เมื่อสำเร็จการศึกษา

หากนักศึกษาถูกลงโทษให้พักการศึกษา ด้วยเหตุทุจริตในการสอบไล่ให้ถือว่าได้ค่าระดับ F ในรายวิชาที่ทุจริตในการสอบไล่

นักศึกษาที่ถูกลงโทษทางวินัยให้พักการศึกษาในภาคการศึกษาถัดไปต้องชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสถานภาพ ในภาคการศึกษาที่ถูกลงโทษนั้นด้วย

ข้อ ๙๓ คณะจะต้องแจ้งรายชื่อนักศึกษาที่ถูกสั่งให้พักการศึกษาให้สำนักงานทะเบียนนักศึกษาทราบโดยเร็วที่สุด

ข้อ ๙๔ ให้นับรวมเวลาในระหว่างที่ถูกลงโทษให้พักการศึกษาเป็นระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๑๓/ ด้วย

หมวด ๑๗

การลาออก

ข้อ ๙๕ นักศึกษาที่ประสงค์จะลาออกให้ยื่นคำร้องต่ออาจารย์ที่ปรึกษาประจำตัวนักศึกษาหรือ ผู้อำนวยการบัณฑิตศึกษาแล้วเสนอต่อคณบดีแล้วแต่กรณี

เมื่อคณบดีอนุมัติแล้วให้มีผลนับแต่วันที่นักศึกษายื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๙๖ เมื่อการลาออกมีผลแล้ว ให้บันทึกอักษร W ในรายวิชาที่ยังไม่มีการประกาศผลการศึกษา

หมวด ๑๘

การสำเร็จการศึกษาและการอนุมัติปริญญา

ข้อ ๙๗/ นักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาและจะได้รับปริญญาจากมหาวิทยาลัยต้องเป็นผู้มีความประพฤติดีเหมาะสมกับศักดิ์ศรีแห่งปริญญาของมหาวิทยาลัย และมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

ก. หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

- (๑) ต้องศึกษาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- (๒) ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐
- (๓) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด
- (๔) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

ข. หลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๑

(๑) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๒) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดในข้อ ๔๘ ทุกกรณี

(๓) ต้องได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

(๔) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์ หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ

(๕) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด

(๖) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อมหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

ค. หลักสูตรปริญญาโท แผน ก แบบ ก ๒

(๑) ต้องศึกษารายวิชาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(๒) ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination) (ถ้ามี)

(๔) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๕) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดในข้อ ๔๘ ทุกกรณี

(๖) ต้องได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

(๗) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ หรือนำเสนอต่อที่ประชุมวิชาการ โดยบทความที่นำเสนอฉบับสมบูรณ์ (Full Paper) ได้รับการตีพิมพ์ในรายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการ (Proceedings) ดังกล่าว

(๘) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด

(๙) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อ มหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

ง. หลักสูตรปริญญาโท แผน ข

(๑) ต้องศึกษารายวิชาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

(๒) ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบประมวลความรู้ (Comprehensive Examination)

(๔) เสนอสารนิพนธ์หรือรายงานการค้นคว้าอิสระ และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๕) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดในข้อ ๔๘ ทุกกรณี

(๖) นำส่งสารนิพนธ์หรือรายงานการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

(๗) สารนิพนธ์หรือรายงานการค้นคว้าอิสระหรือส่วนหนึ่งของสารนิพนธ์หรือรายงานการค้นคว้าอิสระต้องได้รับการเผยแพร่ในลักษณะใดลักษณะหนึ่งที่สืบค้นได้

(๘) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด

(๙) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อ มหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

จ. หลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๑

(๑) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)

(๒) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้

(๓) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดในข้อ ๔๘ ทุกกรณี

(๔) ต้องได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ

(๕) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ อย่างน้อย ๒ เรื่อง

- (๖) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด
- (๗) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อ มหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

ฉ. หลักสูตรปริญญาเอก แบบ ๒

- (๑) ต้องศึกษารายวิชาครบตามจำนวนหน่วยกิตที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
- (๒) ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐
- (๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ (Qualifying Examination)
- (๔) เสนอวิทยานิพนธ์และสอบผ่านการสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายโดยคณะกรรมการที่คณะแต่งตั้ง และต้องเป็นระบบเปิดให้ผู้สนใจเข้ารับฟังได้
- (๕) ต้องได้ระดับ P ในการสอบภาษาต่างประเทศตามเกณฑ์เดียวกับที่กำหนดในข้อ ๔๘ ทุกกรณี
- (๖) ต้องได้ระดับ S ในการสอบวิทยานิพนธ์ และนำส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ
- (๗) ผลงานวิทยานิพนธ์หรือส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ต้องได้รับการตีพิมพ์หรืออย่างน้อยได้รับการยอมรับให้ตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติที่มีคุณภาพตามประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาวารสารทางวิชาการสำหรับการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ
- (๘) ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขอื่นๆ ตามที่คณะและหลักสูตรกำหนด
- (๙) ชำระหนี้สินทั้งหมดต่อ มหาวิทยาลัยครบถ้วนแล้ว

หมวด ๑๙

การเสนอชื่อและการอนุมัติปริญญา

ข้อ ๙๘ ให้นักศึกษาซึ่งคาดว่าจะสำเร็จการศึกษาเมื่อสิ้นภาคที่ลงทะเบียนเรียนทำหนังสือยื่นต่อมหาวิทยาลัยภายใน ๑๔ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา หรือภายใน ๗ วันนับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน เพื่อขอสำเร็จการศึกษาและให้มหาวิทยาลัยพิจารณาอนุมัติปริญญาเมื่อสิ้นภาค

ข้อ ๙๙ ให้นายทะเบียนตรวจสอบและจัดทำรายชื่อนักศึกษาซึ่งศึกษาครบรายวิชาตามหลักสูตรและมีคุณสมบัติตามข้อ ๙๗ ที่ได้ยื่นหนังสือตามข้อ ๙๘ ไว้ ต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติปริญญาในสาขาวิชาที่ศึกษาสำเร็จตามหลักสูตร

หมวด ๒๐

ค่าธรรมเนียมและการขอคืนค่าธรรมเนียม

ข้อ ๑๐๐ นักศึกษาต้องชำระค่าธรรมเนียม ค่าบำรุง ค่าบริการ และเบี้ยปรับ ตามประกาศมหาวิทยาลัยว่าด้วยอัตราค่าธรรมเนียมการศึกษา

ข้อ ๑๐๑ มหาวิทยาลัยอาจคืนค่าธรรมเนียมที่นักศึกษาชำระให้แก่มหาวิทยาลัยไว้แล้วในกรณีและอัตราดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาลาออกหรือลาพักการศึกษาก่อนวันเปิดภาคการศึกษาให้มีสิทธิขอคืนได้เต็มจำนวนที่ชำระไว้

(๒) นักศึกษาลาออกหรือลาพักการศึกษา ภายใน ๑๔ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา ให้มีสิทธิขอคืนได้กึ่งหนึ่ง

(๓) นักศึกษาขอถอนรายวิชาเพราะมหาวิทยาลัยปิดรายวิชาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียนไว้ให้มีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมรายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษาในรายวิชานั้นได้เต็มจำนวน เว้นแต่กรณีเป็นการชำระค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่ายไม่อาจขอคืนค่าธรรมเนียมในรายวิชาที่ปิดได้

(๔) นักศึกษาขอถอนรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนเรียนไว้ภายใน ๑๔ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษา หรือ ๗ วันนับแต่วันเปิดภาคฤดูร้อน ให้มีสิทธิขอคืนค่าธรรมเนียมรายวิชาและค่าธรรมเนียมการใช้อุปกรณ์การศึกษาในรายวิชานั้นได้กึ่งหนึ่ง เว้นแต่กรณีเป็นการชำระค่าธรรมเนียมแบบเหมาจ่ายไม่อาจขอคืนค่าธรรมเนียมในรายวิชาที่ถอนได้

(๕) นักศึกษาที่ถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษาให้พักการศึกษาในภาคการศึกษาถัดไป แต่ได้ลงทะเบียนเรียนและชำระค่าธรรมเนียมต่างๆ ในภาคการศึกษาที่ถูกลงโทษไว้แล้ว ให้มีสิทธิขอคืนได้เต็มจำนวนที่ชำระไว้

นักศึกษาที่มีความประสงค์ขอคืนเงินค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งต้องยื่นคำร้องต่อคณะภายใน ๓๐ วันนับแต่วันเปิดภาคการศึกษาหรือภาคฤดูร้อน

หมวด ๒๑

การพ้นสภาพนักศึกษาและการขอกลับเข้าศึกษา

ข้อ ๑๐๒ นักศึกษาต้องพ้นสภาพนักศึกษา ในกรณีดังต่อไปนี้

- (๑) สำเร็จการศึกษาและได้รับปริญญา
- (๒) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม ตามข้อ ๒๒
- (๓) ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษา
- (๔) พ้นกำหนดเวลาศึกษาตามข้อบังคับนี้หรือตามข้อกำหนดหลักสูตร
- (๕) ลาออกจากการเป็นนักศึกษา
- (๖) ถูกลงโทษทางวินัยนักศึกษาอย่างร้ายแรงถึงขั้นไล่ออกจากการเป็นนักศึกษา
- (๗) ตาย

ข้อ ๑๐๓ นักศึกษาซึ่งพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาเพราะถูกถอนชื่อตาม ข้อ ๓๕ ไปแล้วไม่เกินกว่าหนึ่งปีนับแต่วันที่มีมหาวิทยาลัยประกาศให้ถอนชื่อ อธิการบดีอาจอนุมัติให้นักศึกษาผู้นั้นกลับเข้าศึกษาในหลักสูตรเดิมได้

ในกรณีที่นักศึกษาได้รับอนุมัติให้กลับเข้าศึกษาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าในระหว่างที่ถูกถอนชื่อออกจากทะเบียนนักศึกษาเป็นช่วงเวลาลาพักการศึกษา เพื่อการนี้ให้นักศึกษาดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมการรักษาสุขภาพและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่ค้างชำระ สำหรับภาคการศึกษาที่ถือเป็น การลาพักการศึกษานั้นด้วย

ข้อ ๑๐๔ นักศึกษาซึ่งพ้นสภาพการเป็นนักศึกษาเพราะลาออกจากการเป็นนักศึกษาไป แล้วไม่เกิน ๑ ภาคการศึกษานับแต่วันลาออก อธิการบดีอาจอนุมัติให้นักศึกษาผู้นั้นกลับเข้าศึกษา ในหลักสูตรเดิมได้

ให้นำความในข้อ ๑๐๓ วรรคสองมาใช้กับกรณีตามวรรคหนึ่งโดยอนุโลม

ข้อ ๑๐๕ ให้นำรวมเวลาในช่วงเวลาลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๐๓ และข้อ ๑๐๔ เป็น ระยะเวลาศึกษาตามข้อ ๑๗ ด้วย

หมวด ๒๒

การยกเว้นใช้ข้อบังคับ

ข้อ ๑๐๖ ในกรณีการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่นักศึกษาคนหนึ่ง คนใด อันเนื่องมาจากเหตุที่มหาวิทยาลัยต้องรับผิดชอบ สภามหาวิทยาลัยโดยข้อเสนอของอธิการบดี อาจกำหนดให้ปฏิบัติแตกต่างจากที่กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมตามสมควรแก่นักศึกษาผู้นั้นเป็นการเฉพาะรายก็ได้

ข้อ ๑๐๗ ในกรณีที่มีข้อบังคับมหาวิทยาลัยหรือข้อกำหนดหลักสูตรกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไว้เป็นการเฉพาะของคณะหรือหลักสูตร ให้ใช้ข้อบังคับ มหาวิทยาลัยหรือข้อกำหนดหลักสูตรที่กำหนดไว้เป็นการเฉพาะนั้นก่อนแต่หากไม่มีกำหนดเรื่องใดไว้ให้ ใช้ข้อบังคับนี้

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๐๘ นักศึกษาที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยก่อนปีการศึกษา ๒๕๖๑ ให้ใช้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๕๙ ต่อไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๑๐๙ ให้ข้อบังคับมหาวิทยาลัยที่ใช้อยู่ก่อนวันที่ข้อบังคับนี้มีผลใช้บังคับ มีผลบังคับใช้ต่อไปจนกว่าจะมีข้อบังคับมหาวิทยาลัยในเรื่องเดียวกันขึ้นมาใหม่ ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาชั้นบัณฑิตศึกษา หลักสูตร นานาชาติ คณะเศรษฐศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๖

(๒) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตทาง
กฎหมายมหาชน พ.ศ. ๒๕๕๖

(๓) ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
(บัณฑิตอาสาสมัคร) พ.ศ. ๒๕๕๘

ประกาศ ณ วันที่ ๙ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรมิติ เศรษฐบุตฺร)

นายกสภามหาวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติถูกต้องตามระเบียบวินัย อยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข สร้างบรรยากาศการเรียนรู้

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ สภามหาวิทยาลัย ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ เห็นชอบให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๔”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“มหาวิทยาลัย” หมายความว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“อธิการบดี” หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“ส่วนงาน” หมายความว่า คณะ วิทยาลัย สถาบันที่จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

“คณบดี” หมายความว่า หัวหน้าส่วนงานระดับคณะ และให้รวมถึงผู้อำนวยการสถาบันที่จัดให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

“นักศึกษา” หมายความว่า นักศึกษาทุกระดับที่ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้ ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามข้อบังคับนี้ ให้อธิการบดีมีอำนาจสั่งการให้ปฏิบัติตามที่เห็นสมควรและถือเป็นที่สุด

หมวด ๑

วินัยนักศึกษาและการรักษาวินัย

ข้อ ๕ นักศึกษาต้องรักษาและปฏิบัติตามวินัยและจรรยาบรรณที่บัญญัติไว้ในข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัยและส่วนงานโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

การประพฤตินอจรรยาบรรณที่เป็นความผิดวินัย ให้ดำเนินการตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ นักศึกษาพึงรักษาวินัยดังต่อไปนี้

(๑) นักศึกษาต้องรักษาไว้ซึ่งความสามัคคี ความสงบเรียบร้อย ชื่อเสียง และเกียรติของมหาวิทยาลัย ห้ามก่อเหตุวุ่นวาย ทำร้ายร่างกาย หรือทำลายทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยหรือของบุคคลอื่น

(๒) นักศึกษาต้องประพฤติตนเป็นสุภาพชน ไม่ประพฤติในสิ่งที่ไม่อาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือเสียหายแก่ตนเอง บุคคลอื่น หรือมหาวิทยาลัย

(๓) นักศึกษาต้องเชื่อฟังและปฏิบัติตามคำสั่ง หรือคำตักเตือนของอาจารย์และเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการปฏิบัติหน้าที่

(๔) นักศึกษาต้องแต่งชุดนักศึกษา หรือแต่งกายสุภาพเรียบร้อย ให้ถูกต้องตามข้อบังคับและประกาศของมหาวิทยาลัยหรือส่วนงาน

(๕) นักศึกษาต้องไม่ดื่มสุรา ของมีเนมา ในบริเวณมหาวิทยาลัยหรือเมื่ออยู่ในชุดนักศึกษา

(๖) นักศึกษาต้องไม่สูบบุหรี่และบุหรี่ไฟฟ้าในเขตปลอดบุหรี่ของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๗ นักศึกษากระทำการดังต่อไปนี้ถือว่ากระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

(๑) เล่นการพนัน หรือกระทำการใด ๆ ที่เกี่ยวกับการพนัน หรือมีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุนการพนันที่ผิดกฎหมายทุกชนิด

(๒) กระทำการใด ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่มีโทษทางอาญา

(๓) กระทำการใด ๆ ที่เข้าข่ายเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินที่มีโทษทางอาญา ซึ่งเป็นการกระทำอุกอาจร้ายแรง

(๔) กระทำการใด ๆ แก่ทรัพย์สินของมหาวิทยาลัยโดยเจตนา เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๕) ครอบครองหรือนำอาวุธปืน หรือสิ่งอันตรายร้ายแรงเข้ามาในมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของผู้อื่น

(๖) กระทำการลามก อนาจาร หรือกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ หรือประพฤติดิตศีลธรรมอันดี อันเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๗) ทำร้ายร่างกายผู้อื่นเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับอันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย หรือเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๘) ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

(๙) ทุจริตในการสอบของมหาวิทยาลัย

(๑๐) ปลอมลายมือชื่อผู้อื่น ปลอมเอกสาร หรือแก้ไขข้อความในเอกสารที่แท้จริง หรือใช้เอกสารเช่นว่านั้นเป็นหลักฐานต่อมหาวิทยาลัยที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

(๑๑) กระทำการใด ๆ ที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่เกียรติแห่งความเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัย และเป็นเหตุให้เสื่อมเสียแก่มหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

หมวด ๒

โทษและการพิจารณาโทษทางวินัย

ข้อ ๘ โทษวินัยมี ๕ สถาน คือ

(๑) ทำทัณฑ์บน

(๒) ตัดสิทธิ์การเข้าสอบในทุกรายวิชาหรือบางรายวิชา เฉพาะกรณีทุจริตในการสอบ

เท่านั้น

(๓) ให้พักการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๑ ปีการศึกษา

(๔) ไม่เสนอชื่อเพื่อขออนุมัติให้สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเป็นเวลาไม่เกิน ๑ ปี

การศึกษา

(๕) ให้พ้นสภาพนักศึกษา

ข้อ ๙ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ ให้หัวหน้าส่วนงานพิจารณางดโทษโดยให้ว่ากล่าวตักเตือน และอาจพิจารณานำข้อ ๑๒ มาใช้โดยอนุโลมก็ได้

ข้อ ๑๐ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัย และถูกลงโทษตามข้อ ๘ (๑) เมื่อมหาวิทยาลัยคำนึงถึงประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจและสภาพแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว มหาวิทยาลัยอาจมีคำสั่งให้รอการลงโทษไว้ก่อน เพื่อให้โอกาสนักศึกษากลับตัวภายในระยะเวลาที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ต้องไม่เกิน ๑ ปี นับแต่วันที่มหาวิทยาลัยมีคำสั่ง และให้กำหนดเงื่อนไขเพื่อคุมประพฤติของนักศึกษาผู้นั้นด้วย เช่น ต้องเข้าโครงการพัฒนาตนเอง หรือบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติงานให้กับส่วนงาน หรือให้ละเว้นการประพฤติใด ๆ อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดวินัยนักศึกษา

ข้อ ๑๑ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้ลงโทษตามข้อ ๘ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ตามควรแก่กรณี

นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยและถูกลงโทษตามข้อ ๘ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) หากนักศึกษาผู้นั้นสำนึกผิด และยื่นคำร้องต่อมหาวิทยาลัยเพื่อขอบรรเทาโทษ เมื่อพิจารณาโดยคำนึงถึงประวัติ ความประพฤติ ภาวะแห่งจิตใจ และสภาพแวดล้อมของผู้นั้น หรือสภาพความผิด หรือเหตุอื่นอันควรปรานีแล้ว มหาวิทยาลัยอาจมีคำสั่งลดเวลาการลงโทษหรือยกโทษให้ โดยให้นักศึกษาเข้าโครงการพัฒนาตนเอง หรือบำเพ็ญประโยชน์สาธารณะ หรือปฏิบัติงานให้กับส่วนงาน หรือให้ละเว้นการประพฤติใด ๆ อันอาจนำไปสู่การกระทำความผิดวินัยนักศึกษาอีก

ข้อ ๑๒ ในกรณีการกระทำความผิดวินัยนักศึกษามีสาเหตุมาจากความผิดปกติทางจิตใจ หรือปัญหาสำคัญประการอื่น มหาวิทยาลัยอาจสั่งให้นักศึกษาผู้นั้นอยู่ในความดูแลของนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์ และมหาวิทยาลัยอาจนำความเห็นของนักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา หรือจิตแพทย์ มาประกอบการบรรเทาโทษหรืองดโทษก็ได้

หมวด ๓

การดำเนินการทางวินัย

ข้อ ๑๓ เมื่อมีกรณีนักศึกษาผู้ใดถูกกล่าวหา โดยมีหลักฐานตามสมควรว่าได้กระทำความผิดวินัย หรือความปรากฏต่อคนบตีว่า นักศึกษากระทำความผิดทางวินัย ให้คนบตีดำเนินการทางวินัยตาม

ข้อบังคับนี้โดยไม่ชักช้า เว้นแต่กรณีที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาหลายส่วนงาน หรือที่มีเหตุสมควรอื่น อาจให้อธิการบดีดำเนินการก็ได้

ในกรณีนักศึกษาที่ถูกกล่าวหาว่ารับสารภาพเป็นหนังสือต่ออธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงาน หรือผู้นั้นต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก อธิการบดีหรือคณบดีอาจสั่งลงโทษทางวินัยนักศึกษา โดยไม่ต้องตั้งคณะกรรมการสอบสวน หรือให้คณะกรรมการสอบสวนยุติการสอบสวนก็ได้

ข้อ ๑๔ ให้อธิการบดีหรือหัวหน้าส่วนงานแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน ประกอบด้วยประธานซึ่งเป็นอาจารย์ประจำของส่วนงานที่เกี่ยวข้อง และกรรมการสอบสวนอื่นอีกอย่างน้อย ๒ คน โดยให้กรรมการสอบสวนคนหนึ่งเป็นเลขานุการ และอาจให้มีผู้ช่วยเลขานุการด้วยก็ได้

ข้อ ๑๕ ให้คณะกรรมการสอบสวนดำเนินการสอบสวน และสรุปสำนวนพร้อมความเห็นโดยไม่ชักช้า ทั้งนี้ให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ประธานคณะกรรมการสอบสวนได้รับทราบคำสั่งแต่งตั้ง

ในกรณีที่มีความจำเป็น คณะกรรมการสอบสวนอาจเสนอขอขยายระยะเวลาการสอบสวนจากผู้มีอำนาจแต่งตั้งได้ครั้งละไม่เกิน ๓๐ วัน แต่ต้องไม่เกิน ๒ ครั้ง

ข้อ ๑๖ ให้คณะกรรมการสอบสวนแจ้งข้อเท็จจริงที่กล่าวหาว่า นักศึกษากระทำความผิด ฐานความผิดทางวินัย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีให้นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาทราบ รวมทั้งแจ้งสิทธิ์แก่นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาว่า มีสิทธิ์ที่จะชี้แจงและนำพยานหลักฐานมาแก้ข้อกล่าวหาได้

ข้อ ๑๗ นักศึกษาผู้ถูกกล่าวหาที่มีสิทธิ์ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการสอบสวนภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งตามข้อ ๑๖

ข้อ ๑๘ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยที่มีโทษความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาให้ความเห็น และรายงานหัวหน้าส่วนงานเพื่อพิจารณาสั่งลงโทษ ตามข้อ ๘ (๑) เป็นหนังสือตามความเหมาะสมแก่กรณีแห่งความผิด แล้วรายงานให้มหาวิทยาลัยทราบโดยไม่ชักช้า

ข้อ ๑๙ นักศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง ให้คณะกรรมการสอบสวนพิจารณาให้ความเห็นและรายงานผลการสอบสวนต่อผู้มีอำนาจแต่งตั้ง เพื่อเสนอมายังอธิการบดีพิจารณาสั่งลงโทษ ตามข้อ ๘ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ตามความร้ายแรงแห่งกรณีความผิด

การสั่งลงโทษตามข้อ ๘ (๒) และ (๓) อธิการบดีอาจมอบอำนาจให้คณบดีเป็นผู้สั่งลงโทษแทนได้ และรายงานอธิการบดีเพื่อทราบ

ข้อ ๒๐ การลงโทษนักศึกษาที่กระทำความผิดวินัยตามข้อ ๘ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้ทำเป็นคำสั่งมหาวิทยาลัย และมีหนังสือแจ้งคำสั่งลงโทษ พร้อมแจ้งสิทธิ์ในการอุทธรณ์ตามข้อ ๒๖ และข้อ ๒๗ ให้นักศึกษาทราบ

ในกรณีที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีหรือต่ำกว่า เมื่อได้สั่งลงโทษนักศึกษาผู้ใดแล้ว ให้แจ้งต่อบิดามารดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาผู้นั้นทราบด้วย

ข้อ ๒๑ ในกรณีที่มีการลงโทษนักศึกษาตามข้อ ๘ (๒) (๓) (๔) หรือ (๕) ให้อธิการบดีรายงานการลงโทษต่อสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบด้วย

หมวด ๔

คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา

ข้อ ๒๒ ให้มีคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาคณะหนึ่ง ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่งตั้ง ประกอบด้วย

- (๑) ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย เป็นประธาน
- (๒) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัย จำนวน ๒ คน เป็นกรรมการ
- (๓) อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยที่มาจากการเสนอชื่อของสภานักศึกษา จำนวน ๑ คน กรรมการตาม (๒) ต้องมาจากต่างส่วนงานกัน

ให้ผู้อำนวยการกองกิจการนักศึกษาหรือผู้แทน เป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เจ้าหน้าที่กองกิจการนักศึกษา ๑ คน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ข้อ ๒๓ คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษามีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ ๒ ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับแต่งตั้ง และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้

ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาและกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่ภายในกำหนด ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาและกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาเดิมพ้นจากตำแหน่ง กรณีที่ยังไม่ได้แต่งตั้ง ให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาและกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาเดิมปฏิบัติหน้าที่ต่อไปก่อนจนกว่าจะได้แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่

ในกรณีที่ตำแหน่งประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาและกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาว่างลงก่อนกำหนด ให้ดำเนินการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งใหม่แทนภายในกำหนด ๖๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ตำแหน่งดังกล่าวว่างลง ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาหรือกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาแทนนั้น ให้อยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

ข้อ ๒๔ คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษามีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) พิจารณาและวินิจฉัยสั่งการเรื่องที่อยู่
- (๒) เรียกบุคคลใดมาให้ถ้อยคำ หรือให้ส่งเอกสาร หรือวัตถุใด ๆ มาเพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามความจำเป็น

(๓) แต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งอยู่ในอำนาจของคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาก็ได้

(๔) หน้าที่อื่น ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยมอบหมาย

ข้อ ๒๕ การประชุมต้องมีกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษามาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงเป็นองค์ประชุม

ในการประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาไม่อยู่ในที่ประชุม หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือไม่มีประธาน ให้ที่ประชุมเลือกกรรมการอุทธรณ์คนหนึ่งทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา

การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมากของผู้เข้าประชุม ถ้ามีคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งเสียงเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ ๒๖ การอุทธรณ์ ให้อุทธรณ์ได้สำหรับตนเองเท่านั้น และให้อุทธรณ์ภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับทราบ หรือถือว่าทราบคำสั่ง

การอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือแสดงข้อเท็จจริงและเหตุผลในการอุทธรณ์ และแสดงให้เห็นว่าคำสั่งไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสม หรือไม่ได้รับความเป็นธรรมอย่างไร พร้อมลงลายมือชื่อ ส่วนงานที่สังกัด และที่อยู่ของนักศึกษาผู้อุทธรณ์

ในการอุทธรณ์ ถ้านักศึกษาผู้อุทธรณ์ประสงค์จะแถลงการณ์ด้วยวาจาในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ให้แสดงความประสงค์ไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือจะทำเป็นหนังสือต่างหาก ก็ได้ แต่ต้องยื่นหรือส่งหนังสือขอแถลงการณ์ด้วยวาจานั้นต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาโดยตรง ทั้งนี้ต้องก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาจะมีคำวินิจฉัย

ข้อ ๒๗ นักศึกษาผู้อุทธรณ์มีสิทธิขอตรวจหรือคัดบันทึกถ้อยคำบุคคล พยานหลักฐานอื่น หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องได้ แต่ทั้งนี้ให้อยู่ในดุลยพินิจของผู้มีคำสั่งลงโทษที่จะอนุญาตหรือจะอนุญาตภายใต้เงื่อนไขอย่างใดก็ได้

กรณีการขอคัดบันทึกถ้อยคำบุคคลตามวรรคหนึ่ง หากผู้มีคำสั่งลงโทษพิจารณาแล้ว เห็นว่าพยาน หลักฐานดังกล่าวมีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการอุทธรณ์ จะอนุญาตให้คัดบันทึกถ้อยคำบุคคลโดยไม่ระบุชื่อบุคคลก็ได้

ข้อ ๒๘ นักศึกษาผู้อุทธรณ์มีสิทธิคัดค้านกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาคนใดคนหนึ่ง หรือหลายคน ถ้าผู้นั้นมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้

- (๑) รู้เห็นเหตุการณ์ในการกระทำที่อุทธรณ์
- (๒) มีส่วนได้ส่วนเสียในการกระทำที่อุทธรณ์
- (๓) มีสาเหตุโกรธเคืองกับนักศึกษาผู้อุทธรณ์
- (๔) เป็นคู่สมรส บุพการี ผู้สืบสันดาน หรือพี่น้องร่วมบิดามารดา หรือร่วมบิดาหรือมารดากับผู้กล่าวหาหรือผู้มีคำสั่ง
- (๕) มีเหตุอื่นซึ่งอาจทำให้การพิจารณาอุทธรณ์เสียความเป็นธรรม

การคัดค้านกรรมการอุทธรณ์วินัยศึกษานั้น ต้องแสดงข้อเท็จจริงที่เป็นเหตุแห่งการคัดค้านไว้ในหนังสืออุทธรณ์ หรือแจ้งเพิ่มเติมเป็นหนังสือก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาเริ่มพิจารณาเรื่องอุทธรณ์

เมื่อมีเหตุหรือมีการคัดค้านตามวรรคหนึ่ง กรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาผู้นั้นจะขอถอนตัวไม่ร่วมพิจารณาเรื่องที่อุทธรณ์นั้นก็ได้ ถ้ากรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาผู้นั้นมิได้ขอถอนตัว ให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาพิจารณาข้อเท็จจริงที่คัดค้าน หากเห็นว่าข้อเท็จจริงน่าเชื่อถือ ให้แจ้งกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาผู้นั้นทราบและไม่ให้ร่วมพิจารณาเรื่องนั้น เว้นแต่ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาพิจารณาเห็นว่า การให้กรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาผู้นั้นร่วมพิจารณาเรื่องดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ยิ่งกว่า เพราะจะทำให้ได้ความจริงและความเป็นธรรมจากการอนุญาตให้กรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาผู้นั้นร่วมพิจารณาอุทธรณ์ก็ได้

ข้อ ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการนับระยะเวลาอุทธรณ์ ให้ถือว่าวันที่นักศึกษาผู้ลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษเป็นวันทราบคำสั่งลงโทษ

ถ้านักศึกษาผู้ถูกลงโทษไม่ยอมลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษ และผู้แจ้งได้แจ้งคำสั่งลงโทษให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษทราบพร้อมทั้งมอบสำเนาคำสั่งลงโทษให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษแล้ว ให้ผู้มีหน้าที่แจ้งคำสั่งลงโทษทำบันทึกลงวันเดือนปี เวลา และสถานที่แจ้ง และลงลายมือชื่อผู้แจ้งพร้อมทั้งพยายามรู้เห็นไว้เป็นหลักฐานโดยถือวันที่แจ้งนั้นเป็นวันที่นักศึกษาผู้ถูกลงโทษได้รับทราบคำสั่งลงโทษ

ถ้าไม่อาจแจ้งให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อรับทราบคำสั่งลงโทษได้โดยตรง ให้แจ้งเป็นหนังสือส่งสำเนาคำสั่งลงโทษทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษ ณ ที่อยู่ของนักศึกษาผู้ถูกลงโทษ ซึ่งปรากฏตามหลักฐานของทางราชการ โดยส่งสำเนาคำสั่งลงโทษไปให้ ๒ ฉบับ เพื่อให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษเก็บไว้ ๑ ฉบับ และให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษและส่งกลับคืนมาเพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน ๑ ฉบับ ในกรณีเช่นนี้เมื่อล่วงพ้น ๓๐ วัน นับแต่วันที่ปรากฏในใบตอบรับทางไปรษณีย์ลงทะเบียนว่า นักศึกษาผู้ถูกลงโทษได้รับเอกสารดังกล่าวหรือมีผู้รับแทนแล้ว แม้ยังไม่ได้รับสำเนาคำสั่งลงโทษฉบับที่ให้นักศึกษาผู้ถูกลงโทษลงลายมือชื่อ และวันเดือนปีที่รับทราบคำสั่งลงโทษกลับคืนมา ให้ถือว่านักศึกษาผู้ถูกลงโทษถูกลงโทษได้รับทราบคำสั่งลงโทษแล้ว

ข้อ ๓๐ การอุทธรณ์ ให้ทำหนังสือถึงประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาโดยการยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ จะยื่นหรือส่งต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาโดยตรง หรือผ่านหัวหน้าส่วนงานที่นักศึกษาผู้อุทธรณ์สังกัดก็ได้ และให้หัวหน้าส่วนงานนั้นดำเนินการตามข้อ ๓๑

ในกรณีมีผู้นำหนังสืออุทธรณ์มายื่น ให้ผู้รับหนังสือออกใบรับหนังสือให้แก่ผู้ยื่นอุทธรณ์ และลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวันที่รับหนังสือตามระบบงานสารบรรณของมหาวิทยาลัย และให้ถือวันที่รับหนังสือตามหลักฐานดังกล่าวเป็นวันที่ยื่นหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีส่งหนังสืออุทธรณ์ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับ ให้ถือวันที่ทำการไปรษณีย์ออกใบรับฝากเป็นวันยื่นหนังสืออุทธรณ์ และเมื่อได้รับหนังสืออุทธรณ์แล้ว ให้ผู้รับหนังสือดำเนินการออกใบรับหนังสือและลงทะเบียนรับหนังสือไว้เป็นหลักฐานในวันที่รับหนังสือตามระบบงานสารบรรณของมหาวิทยาลัย

เมื่อได้ยื่นหรือส่งหนังสืออุทธรณ์ไว้แล้ว นักศึกษาผู้อุทธรณ์จะยื่นหรือส่งคำแถลงการณ์หรือเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาจะมีคำวินิจฉัยเรื่องอุทธรณ์ก็ได้ โดยยื่นหรือส่งตรงต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา

ข้อ ๓๑ เมื่อหัวหน้าส่วนงานได้รับหนังสืออุทธรณ์ที่ได้ยื่นหรือส่งตามข้อ ๓๐ แล้ว ให้หัวหน้าส่วนงานจัดส่งหนังสืออุทธรณ์พร้อมสำเนาหลักฐานการรับทราบคำสั่งของนักศึกษาผู้อุทธรณ์สำนวนการสอบสวน และสำนวนการดำเนินการทางวินัย พร้อมคำชี้แจงของผู้มีคำสั่ง และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ไปยังประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาภายใน ๗ วันทำการ นับตั้งแต่วันที่ได้รับหนังสือ

ข้อ ๓๒ เรื่องอุทธรณ์ที่จะรับไว้พิจารณาได้ต้องเป็นเรื่องอุทธรณ์ที่ถูกต้องในสาระสำคัญตามข้อ ๒๖ และให้คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาพิจารณาโดยเร็ว แต่ทั้งนี้ไม่เกิน ๖๐ วัน นับแต่ได้รับหนังสืออุทธรณ์

ในกรณีมีปัญหาว่าเรื่องอุทธรณ์รายใดเป็นเรื่องที่จะรับไว้พิจารณาได้หรือไม่ ให้คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาเป็นผู้พิจารณาวินิจฉัย และแจ้งมตินั้นให้นักศึกษาผู้อุทธรณ์ทราบโดยเร็ว

ข้อ ๓๓ นักศึกษาผู้อุทธรณ์จะขอถอนเรื่องอุทธรณ์ก่อนที่คณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาวินิจฉัยเสร็จสิ้นก็ได้ โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาเมื่อได้ถอนเรื่องแล้วการพิจารณาอุทธรณ์ให้เป็นอันยุติ

ข้อ ๓๔ การพิจารณาเรื่องอุทธรณ์ ให้กรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาพิจารณาจากสำนวนการสอบสวน หรือการพิจารณาดำเนินการทางวินัยในเบื้องต้น ในกรณีจำเป็นและสมควรอาจขอเอกสารและหลักฐานเพิ่มเติม จากบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณาได้

ในกรณีนักศึกษาผู้อุทธรณ์ขอแถลงการณ์ด้วยวาจา หากคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาพิจารณาเห็นว่า การแถลงการณ์ด้วยวาจาไม่จำเป็นแก่การพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ จะให้งดแถลงการณ์ด้วยวาจาก็ได้

ในกรณีที่นัดให้นักศึกษาผู้อุทธรณ์มาแถลงการณ์ด้วยวาจาต่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษา ให้แจ้งผู้ที่ออกคำสั่งลงโทษทราบด้วยว่า ถ้าประสงค์จะแถลงแก้ก็ให้มาแถลงต่อที่ประชุมในครั้งนั้นได้ ทั้งนี้ให้แจ้งล่วงหน้าตามควรแก่กรณี และเพื่อประโยชน์ในการแถลงแก้ดังกล่าว ให้ผู้ออกคำสั่งลงโทษหรือผู้แทนเข้าฟังคำแถลงการณ์ด้วยวาจาของนักศึกษาผู้อุทธรณ์ได้

ข้อ ๓๕ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาได้พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์แล้วเสร็จ ให้มีมติดังนี้

(๑) ถ้าเห็นว่าคำสั่งถูกต้องเหมาะสมกับความผิดแล้ว ให้มีมติยกอุทธรณ์

(๒) ถ้าเห็นว่าคำสั่งไม่ถูกต้อง และ/หรือไม่เหมาะสมกับความผิดประการใด ให้มีมติแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้ถูกต้องและเหมาะสม แต่จะเพิ่มโทษหนักขึ้นไม่ได้

(๓) ถ้าเห็นว่าสมควรดำเนินการโดยประการอื่นเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ให้มีมติดำเนินการได้ตามควรแก่กรณี

ในกรณีที่มีนักศึกษาถูกคำสั่งลงโทษในการกระทำที่ได้กระทำร่วมกัน และเป็นความผิดในเรื่องเดียวกัน โดยมีพฤติการณ์แห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เมื่อนักศึกษาคนใดคนหนึ่งใช้สิทธิ์อุทธรณ์คำสั่งลงโทษดังกล่าว และผลการพิจารณาเป็นคุณแก่นักศึกษาผู้อุทธรณ์ แม้นักศึกษาคนอื่นจะไม่ได้ใช้สิทธิ์อุทธรณ์ หากพฤติการณ์ของนักศึกษาที่ไม่ได้ใช้สิทธิ์อุทธรณ์เป็นเหตุในลักษณะเดียวกันกับกรณีของนักศึกษาผู้อุทธรณ์แล้ว ให้มีมติให้นักศึกษาที่ไม่ได้ใช้สิทธิ์อุทธรณ์ได้รับการพิจารณาให้มีผลในทางที่เป็นคุณเช่นเดียวกับนักศึกษาผู้อุทธรณ์ด้วย

ข้อ ๓๖ เมื่อคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาได้มีมติตามข้อ ๓๕ แล้ว ให้ประธานคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาแจ้งอธิการบดี นักศึกษาผู้อุทธรณ์ เพื่อทราบ และแจ้งให้ผู้ออกคำสั่งลงโทษ เพื่อดำเนินการตามคำวินิจฉัยของคณะกรรมการอุทธรณ์วินัยนักศึกษาโดยเร็ว

หมวด ๖

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๗ ในกรณีที่ได้มีการดำเนินการทางวินัยหรือมีการยื่นเรื่องอุทธรณ์โทษไว้ก่อนที่ข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ ให้ดำเนินการตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวินัยนักศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ จนกว่าจะแล้วเสร็จ เว้นแต่บทบัญญัติใดแห่งข้อบังคับนี้ที่เป็นคุณแก่นักศึกษา ให้ใช้บทบัญญัตินั้นแทน

ประกาศ ณ วันที่ ๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(ศาสตราจารย์พิเศษ นรนิติ เศรษฐบุตร)

นายกสภามหาวิทยาลัย

ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. ๒๕๕๙

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๙ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับ ข้อ ๒๘.๒.๑ (๓), ข้อ ๒๘.๒.๒ (๖), ข้อ ๒๘.๓.๑ (๔) และ ข้อ ๒๘.๓.๒ (๖) แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ อธิการบดีจึงตราระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. ๒๕๕๙”

ข้อ ๒. ให้ใช้ระเบียบนี้กับนักศึกษาระดับปริญญาโท และปริญญาเอก ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๙ เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกระเบียบมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. ๒๕๕๘ บรรดาระเบียบ คำสั่ง มติ หรือประกาศอื่นใดในส่วนที่มีกำหนดไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๔. บทนิยาม

ในระเบียบนี้

“คณะ” หมายความว่า คณะ วิทยาลัย สถาบัน และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

“คณบดี” หมายความว่า หัวหน้าหน่วยงานของคณะ วิทยาลัย สถาบัน และส่วนงานที่เรียกชื่ออย่างอื่นที่จัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

“อาจารย์ที่ปรึกษา” หมายความว่า อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือ การค้นคว้าอิสระ

“ระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ ” หมายความว่า ระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือ การค้นคว้าอิสระของหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ข้อ ๕. ให้นักศึกษาซึ่งจดทะเบียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว จัดทำข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เท่ากับจำนวนคณะกรรมการสอบเค้าโครง ยื่นต่อคณะที่สังกัดโดยผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งคณบดีแต่งตั้ง

ให้คณะจัดส่งข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ตามวรรคแรก ต่อคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๖. ในการประชุมพิจารณาถ้อยแถลงข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้นักศึกษาเข้านำเสนอข้อเสนอ และเค้าโครง ต่อคณะกรรมการสอบเค้าโครงด้วย

ในกรณีที่เห็นสมควร คณะกรรมการสอบเค้าโครง อาจให้นักศึกษาปรับปรุง แก้ไขเปลี่ยนแปลงข้อเสนอ และเค้าโครงเสนอต่อคณะกรรมการสอบเค้าโครง เพื่อพิจารณาใหม่

ข้อ ๗. เมื่อคณะกรรมการสอบเค้าโครง อนุมัติข้อเสนอและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระแล้ว ให้นักศึกษาค้นคว้า และเขียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระโดยปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา โดยสม่ำเสมอ

ข้อ ๘. เมื่ออาจารย์ที่ปรึกษาเห็นว่านักศึกษาพร้อมที่จะเสนอวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระเพื่อการสอบ ให้นักศึกษาแจ้งความจำนงสอบ พร้อมทั้งส่งร่างวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เท่ากับจำนวน คณะกรรมการสอบต่อคณะที่สังกัด

ข้อ ๙. การจัดทำวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามรูปแบบที่หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์กำหนด

ข้อ ๑๐. ให้นักศึกษานำส่งวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เข้าระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑๐.๑ ส่งไฟล์วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ เข้าระบบ เพื่อตรวจสอบการคัดลอก ระบบจะรายงานผลการคัดลอกให้นักศึกษาทราบ

๑๐.๒ พิมพ์วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ และรายงานผลการตรวจสอบการคัดลอก ที่ระบุหมายเลขอ้างอิง (Reference Number) เพื่อนำไปใช้ในการสอบ

๑๐.๒.๑ กรณีสอบไม่ผ่าน หรือสอบผ่านอย่างมีเงื่อนไข นักศึกษาต้องปรับแก้วิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระตามคำแนะนำของคณะกรรมการสอบ และส่งเข้าระบบฯ เพื่อตรวจสอบการคัดลอกอีกครั้ง และนำส่งคณะกรรมการสอบพิจารณา จนกว่าคณะกรรมการสอบจะมีมติให้สอบผ่าน

๑๐.๒.๒ กรณีสอบผ่าน ให้นักศึกษา คณะ และหอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินการ ดังนี้

(๑) นักศึกษาต้องส่งวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ และหน้า อนุมัติวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระที่คณะกรรมการสอบลงนามเรียบร้อยแล้วให้คณะ ๑ ชุด

(๒) คณะตรวจสอบความถูกต้องของวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ และส่งหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระ ให้หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และรายงานสำนักงานทะเบียนนักศึกษา เพื่อบันทึกไว้ในทะเบียน

(๓) นักศึกษาลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ผ่านระบบบริหารจัดการวิทยานิพนธ์

(๔) หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แทรกหน้าอนุมัติและตรวจสอบข้อมูลอภิพันธ์ (Metadata) เพื่อดำเนินการนำเข้าระบบ TU E-Theses

ข้อ ๑๑. นักศึกษาต้องมีสถานภาพเป็นนักศึกษาอยู่ในวันที่นำส่งวิทยานิพนธ์ สารนิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์

ประกาศ ณ วันที่ ๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

(ศาสตราจารย์ ดร. สมคิด เลิศไพฑูรย์)

อธิการบดี

ประกาศวิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เรื่อง การกำหนดเกณฑ์และแนวการประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ พ.ศ. 2557

ตามที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กำหนดในข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2556 เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระให้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย วิทยาลัยนวัตกรรม จึงขอประกาศ เรื่อง การกำหนดเกณฑ์และแนวการประเมิน ความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า ประกาศวิทยาลัยนวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เรื่อง การกำหนดเกณฑ์ และแนวการประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

ข้อ 2 ให้ใช้ประกาศนี้แก่นักศึกษาซึ่งขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาตามหลักสูตรระดับปริญญาโท ของวิทยาลัย นวัตกรรม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2557 เป็นต้นไป

ข้อ 3 ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2556

1. ต้องทำการประเมินการสอบความก้าวหน้าของนักศึกษาในทุกภาคการศึกษาที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน รายงานผลการประเมินต่อคณบดี และส่งผลให้สำนักทะเบียนและประมวลผล บันทึกผลไว้ในทะเบียน
2. แนวทางการให้ผลการประเมินวิชาวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ

ผลการประเมินความก้าวหน้า	ความหมาย	จำนวนหน่วยกิตที่ได้รับ
NP (No Progress)	ไม่มีความก้าวหน้า	ไม่นับจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนไป โดยนักศึกษาต้องลงทะเบียนใหม่
SP (Satisfactory and Progress)	มีความก้าวหน้า	ตามความก้าวหน้าที่มี แต่ไม่เกินจำนวนหน่วยกิตที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น
U (Unsatisfactory)	ใช้ไม่ได้	ครบตามหลักสูตร
S (Satisfactory)	ใช้ได้	ครบตามหลักสูตร

3. หากนักศึกษาได้รับผลการประเมินเป็น NP (No Progress) คณะกรรมการสอบต้องพิจารณาหาสาเหตุ เช่น เปลี่ยนหัวข้อ เปลี่ยนแปลงอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออื่นๆ แล้วแต่กรณี และต้องรายงานสาเหตุและผลการพิจารณาต่อคณบดีเพื่อหาข้อยุติ

4. หากนักศึกษาได้รับผลการประเมินเป็น NP (No Progress) ติดต่อกัน 2 ครั้ง ในการลงทะเบียนครั้งต่อไปต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก ทั้งนี้ให้นับรวมในภาคที่มีการลาพักการศึกษา/รักษาสถานภาพด้วย
5. หากนักศึกษาได้รับผลการสอบเป็น U (Unsatisfactory) นักศึกษาจะถูกถอนชื่อ (Dismissed) ออกจากทะเบียนนักศึกษา

ข้อ 4 การกำหนดเกณฑ์และแนวการประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระดังต่อไปนี้

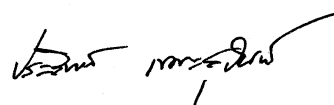
วิทยานิพนธ์ (Thesis)

กิจกรรม	หน่วยกิตตามที่หลักสูตรกำหนด 12 หน่วยกิต
การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์	3
การสอบวัดความก้าวหน้า	3
การนำเสนอบทความ และส่งบทความที่ได้รับการตีพิมพ์ การสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย และส่งเล่มฉบับสมบูรณ์	6

การค้นคว้าอิสระ (IS)

กิจกรรม	หน่วยกิตตามที่หลักสูตรกำหนด 6 หน่วยกิต
การสอบเค้าโครงการค้นคว้าอิสระ	3
การส่งบทความให้วิทยาลัยฯ เพื่อพิจารณาส่งไปตีพิมพ์ การสอบปากเปล่าขั้นสุดท้าย และส่งเล่มฉบับสมบูรณ์	3

ประกาศ ณ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2558

(ดร.ประวิทย์ เขมะสุนันท์)

คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรม

ประกาศวิทยาลัยนวัตกรรม

เรื่อง การจัดสอบเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์

อ้างอิงการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนประเด็นยุทธศาสตร์ด้านบริหารวิชาการ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และด้านการเรียนการสอนวิทยาลัยนวัตกรรม ครั้งที่ 6/2562 เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีการจัดสอบวิทยานิพนธ์ เพื่อประเมินความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาหลักสูตรระดับปริญญาโท วิทยาลัยนวัตกรรม ทั้งหมด 3 ครั้ง ดังนี้

1. การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ (Proposal Defense)
2. การสอบวัดความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ (Progress Defense)
3. การสอบปากเปล่าขั้นสุดท้ายวิทยานิพนธ์ (Final Defense)

ทั้งนี้ การดำเนินการจัดสอบวิทยานิพนธ์ และแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ให้ เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2561

ให้ใช้ประกาศฉบับนี้สำหรับนักศึกษาที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ในปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 17 กันยายน พ.ศ. 2562

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประวิทย์ เขมะสุนันท์)

คณบดีวิทยาลัยนวัตกรรม

MTT

CONTACT

02-623-5055-8, 061-673-7732

edu_lb@citu.tu.ac.th

www.citu.tu.ac.th

การบริหารนวัตกรรมและเทคโนโลยี - ปริญญาโท